

Наталія Данилюк

ПРАКТИКУМ
з української мови для учнів 10-11-х класів
25 тренувальних карток
(тестові завдання у форматі ЗНО)
для повторення, узагальнення,
систематизації набутих знань
із фонетики, лексикології, орфоєпії,
фразеології, морфології, синтаксису,
пунктуації

Чернівці,
2019

ПЕРЕДМОВА

Підготовка учнів до ЗНО є одним із важливих етапів у 10-11 класах.

Запропонований збірник – спроба допомогти колегам-філологам у доборі мовного матеріалу для формування знань, умінь і навичок, перевірки, закріплення набутих знань учнів. Матеріал насичений різнорівневими тестовими завданнями, а це забезпечить перевірку сформованих знань, спонукатиме учнів до повторення та закріплення вивченого матеріалу.

Кожна картка включає 17 різнорівневих тестових завдань з лексики, орфоєпії, фонетики, морфології, синтаксису, робота з текстом. Практикум з української мови рекомендовано для групової роботи в класі, фронтальної перевірки, самостійної роботи, проведення форми контролю, моніторингів знань, повторення вивченого матеріалу, засвоєння та закріплення знань.

Методична розробка складена у відповідності до чинної програми Міністерства освіти і науки України та сучасних організаційно-методичних підходів. При складанні тестових завдань урахувалися потреби учнів у практичному оволодінні знаннями з української мови.

Матеріали методичної розробки можуть використовувати у своїй роботі вчителі української мови та літератури.

Картка № 1

Вправи породжують майстерність Тацит

1. Визначте рядок, у якому в усіх словах однакова кількість букв і звуків
А карамелька, люлька, Сиваш, щирий Б візок, діагноз, товар, Париж, авіатор
В абзац, царівна, оркестр, вальс Г Нью-Йорк, санація, натовп, Лондон

2. До слова **хиба** синонімами будуть усі наведені слова, ОКРІМ
А дефект Б недолік В хула Г гандж

3. У якому рядку всі числівники мають однакову будову?
А два, двадцять вісім, тисячний, двоє
Б п'ятнадцять, сорок три, другий, трійка, сотий
В нуль, тисяча, три, вісім, сто, сім
Г мільярд, трьохсотий, вісімсот двадцять, дванадцята

4. У якому рядку всі займенники після прийменників (у непрямих відмінках) уживаються з приставним Н
А мій, себе, твій, свій, я Б він, воно, вона, вони
В я, ми, ти, ви, вони Г хто, що, чий, весь, інший

5. У якому рядку всі слова з НЕ пишуться окремо
А не/вгавати, не/волити, не/зчутися, не/розуміти, не/погодитися
Б не/навидіти, не/покоїтися, не/сподіватися, не/сказати
В не/захлинутися, не/минати, не/турбуватися, не/тримати
Г не/доїдати, не/потребувати, не/дорівнювати, не/зітхати

6. Установіть відповідність між формами дієслова

1. таланило, не спить, нудить, вечоріє, почуто, хочеться	А особова форма
2. думає, забула, хочуть, чекає, дихає	Б інфінітив
3. відпустити, мчати, завершити, клеїти, летіти, ревіти	В безособова форма
4. схаменувшись, написавши, чекаючи, повечерявши	Г дієприкметник
	Д дієприслівник

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?
На уроках (1)**він** завжди (2)**про** щось своє думає, (3)**а** як питають, (4)**завжди** скаже не до речі, не до ладу – як Пилип з конопель **вистрибне** (О. Іваненко)
А дієслово Б прийменник В займенник Г сполучник Д прислівник

8. Установіть відповідність між реченнями та способами вираження головних членів

1. Двоє рибалок ніколи не почували себе чужими: в них є про що говорити.	А складений дієслівний присудок
2. Я печу раків і мовчки стою на одному місці, каючись, що перекинув вазона.	Б підмет виражений сполученням слів
3. Останній дзвінок і трішечки дивно, бо більше не будеш ти вчити уроки.	В присудок виражений фразеологічним зворотом
4. Учитель сказав, що кожен із нас може стати поетом.	Г складений іменний присудок
	Д простий дієслівний присудок

9. Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення

1. Він народився погожої осені, тоді, коли на обрії серпень пливе.	А Відокремлена обставина
2. Не здогадувались, що Петька-гармоніст зірок не знімав.	Б Обставина часу
3. Обравши поетичне ремесло, зо дня у день безсилістю караюсь.	В Обставина місця
4. Колосилось вранці жито, росами умите.	Г Відокремлене означення
	Д Відокремлена прикладка

10. Установіть відповідність між реченнями та функцією інфінітива

1. Уміє відчувати серце матері, уміє бачити в її очах ласку і спокій, щастя і радість, тривогу і безсоння...	А обставина
2. Учні запропонували подати план роботи ліцею, щоб опублікувати у шкільній пресі.	Б присудок
3. Жити - означає любити.	В означення
4. Настя дала обіцянку найчастіше навідуватися до хрещеної.	Г підмет
	Д додаток

11. Установіть відповідність між реченнями та відокремленими членами в них

1. Забувши сміх і примовки, і жарти, ми слухали.	А відокремлена прикладка
2. Вона, поетеса, Леся Українка, мала залізну волю.	Б відокремлена обставина
3. Мовчить цілий світ, загорнутий у вечорову сутінь.	В відокремлене означення
4. Батько влітку ніякої роботи не визнає, крім пасіки.	Г відокремлений додаток
	Д уточнювальна обставина

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

(1) **Чернишеві** на час артпідготовки випало бути (2) **старшим**, тобто командувати (3) **з'єднаним** вогнем усіх (4) **трьох** мінрот (Олесь Гончар)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Успіх чи не/успіх у стосунках з іншими людьми супроводжує нас від народження до самої смерті. 2. На роботі крім професійної майстерності *величезне* значення має наше *вміння* чи не/вміння встановлювати добрі стосунки з людьми. 3. Те ж саме можна сказати і про стосунки з іншою статтю. 4. Одні вміють налагодити *прикрасні* стосунки, а в інших не/виходить. 5. Так само і в стосунках з товаришами, в *колективі*, суспільстві в *цілому*.

(І. Томан)

13. Разом треба писати частку **НЕ** з усіма словами, **ОКРІМ**

А не/успіх Б не/вміння В не/виходить

14. Відокремлений додаток є в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А третьому Б другому В четвертому Г п'ятому

16. Складносурядним є речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А величезне Б вміння В прикрасні Г колективі Д в цілому

Картка № 2

Скільки б ти не жив, усе життя слід навчатися

Сенека

- Визначте рядок, у якому всі слова спільнокореневі
А радісний, радісного, радісному, радісним
Б неси, несучи, несеш, несуть, несемо
В світлий, ясний, погожий, гарний, добрий
Г садити, садок, саджанці, садівник, сад
 - У якому рядку всі слова не мають закінчення
А сіль, ряд, слово, тема, птах
Б кіно, пальто, вікно, село, місто
В кафе, таксі, леді, метро, колібрі
Г піч, кінь, біг, захід, пеня
 - У якому рядку всі слова мають префікс
А здоровий, природний, швидкий, рухливий, подати
Б наддалекий, безколірний, захмарний, нелегкий, прихований
В особливий, вродливий, вимогливий, догадливий
Г доводити, довіра, довгий, догляд, довгота
 - Правильно позначено наголос у рядку
А безпринципний Б заставка В заробіток Г зобразити
 - Яким способом утворені слова **безногий, небалакучий, недорогий, надвеликий, ультракороткий**
А суфіксальний Б префіксальний В суфіксально-префіксальний Г складанням основ
 - У якому рядку всі слова належать до однієї частини мови
А сотник, потроїти, всімох, вісімка, збільшити
Б десятеро, двійня, по-друге, дванадцять
В червонець, двійка, сотня, одиначка, дев'ятка
Г трояк, трійця, напарник, втретє, четверо
 - Визначте, якою частиною мови є виділені слова?
Ми (1)ще тоді були дітьми і, може, не (2)одразу розуміли (3)всю велич (4)першої науки першого свого вчителя (В. Кучер)
А числівник Б прислівник В займенник Г сполучник Д частка
 - Установіть відповідність між реченнями та способами вираження головних членів
1. Чи бачив хто грози приливи ранні?	А простий дієслівний присудок
2. Петро <i>п'ятами накивав</i> аж до Америки.	Б підмет виражений займенником
3. У сірих очах старого <i>буде світитися</i> радість.	В присудок виражений фразеологічним зворотом
4. Я з дитинства <i>мріяв бути десантником</i> .	Г складений іменний присудок
	Д присудок складений дієслівний
- Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення
1. Може, десь у лісах ти чар-зілля шукала, сонце-руту знайшла...	А відокремлена обставина
2. Акації стояли саме в цвіту, завітчані безліччю білих китиць.	Б звертання

3. Людські думки, покинувши домівки, шугають невидимими птахами.	В відокремлена прикладка
4. Батьківщино, доки житиму, прославлятиму твої поля.	Г відокремлене означення
	Д вставне слово

10. Установіть відповідність між реченнями та функцією інфінітива

1. Звичай голити бороду започаткував Олександр Македонський.	А обставина
2. Викотився з-за гаю місяць оглядати околицю.	Б присудок
3. Батьки навчили нас цінувати те, що маємо.	В означення
4. Жити – означає любити, творити.	Г підмет
	Д додаток

11. Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення в них

1. І погнався лицар хутко через гори, і спинився під віконцем у своєї Ізидори.	А однорідні присудки, додатки, означення
2. Він чув і сміх, і плач, і крик, бачив погляди привітні, злі.	Б однорідні присудки, уточнювальна обставина
3. Я люблю, жити хочу серцем, не красою.	В однорідні присудки, обставина, прикладка
4. Данило Підпригора сходить з дороги і прямує навпростець, на болото, так набагато ближче.	Г однорідні присудки
	Д однорідні присудки, додатки

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Душа, (1)справді, у (2)мене була (3)холодна, бо не світило їй (4)сонце (М. Стельмах)

А присудок Б додаток В не є членом речення Г підмет Д обставина

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. *Письменик* володіє словом – надбанням духу і *свята-святих* свого народу, тому він виступає не лише від свого імені: кожним своїм подихом, помислом і поступом він утверджує народ, відчуваючи свою відповідальність перед мертвими, живими і *ненародженими*. 2. Його любов, віра й надія земля людей. 3. Як Прометей не боїться ні богів, ні орла, що споконвіку довбає йому ребра, а відповідає за вогонь, так письменник відповідає за правду. 4. Письменник - це сумління народу. 5. Щасливий народ, якщо його сумління завжди чисте. (Б. Харчук)

13. Орфографічну помилку допущено у слові

А письменник Б свята-святих В ненародженими Г *споконвіку*

14. Однорідні підмети є в реченні

А першому Б другому В третьому Г п'ятому

15. Пунктуаційну помилку (тире) допущено в реченні

А першому Б другому В третьому Г п'ятому

16. Речення «*Щасливий народ, якщо його сумління завжди чисте*» є

А просте односкладне Б просте двоскладне В складносурядне

Г складнопідрядне умови Д складнопідрядне причини

17. Тире між підметом і присудком, які виражені іменниками, поставлено у реченні

А першому Б другому В третьому Г четвертому Д п'ятому

Картка № 3

Освіта - скарб; праця - ключ до нього

П. Буаст

1. Визначте рядок, у якому в усіх словах букв менше, ніж звуків

А гребінець, священик, маляр, камінь

Б м'ята, п'явка, щічки, колія

В мрія, насіння, об'єкт, бюро

Г порядок, яма, совість, доля

2. Перший склад наголошений у слові

А солоний Б спина В досягнення Г завдання

3. Спрощення в групах приголосних відбувається у рядку

А невіс..чин Б кіс..лявий В протестан..ський Г мас..ний

4. Правил чергування У-В дотримано в усіх рядках, ОКРІМ

А погляд в минуле, жила у Одесі

Б гостювала в Іспанії, плавав у річці

В читала в журналі, їхала в автобусі

Г залишитись у сестри, побувати в Англії

5. М'який знак на місці пропуску слід писати в усіх словах рядка

А дістан..те, гір..кий, хар..ків'янин

Б пісен..ка, волос..кий, русал..чин

В Натал..чин, різ..блення, хустин..ці

Г дівчинон..ці, сен..йор, пол..с..кий

6. Доберіть замість пропусків потрібні за змістом слова

1. Це було найкрасивіше і найромантичніше ... в коханні.	А засвідчення
2. Замість паспорта можна подати ... про народження.	Б свідоцтво
3. На вході до пункту адміністратор обов'язково перевіряє ... особи.	В свідчення
4. Працівник поліції дуже уважно вислухав і занотував ... очевидця події.	Г посвідчення
	Д освідчення

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

Павло Тичина (1)**орудує** передовсім, ясна річ, (2)**безпосередньо** (3)**своєю зброєю** – (4)**словом** (М. Рильський)

А дієслово Б іменник В займенник Г сполучник Д прислівник

8. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їхніми видами

1. Сльозами горю не допоможеш.	А безособове
2. На галявині сьогодні викосили траву.	Б означено-особове
3. Шукатиму долю в далекій країні.	В неозначено-особове
4. Курява, ревіння верблюдів, скрипіння возів.	Г узагальнено-особове
	Д називне

9. Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення

1. Усі, за винятком Демиденка, дуже уважно слухали лектора.	А відокремлений додаток
---	-------------------------

2. У тихій сухій траві шелестів їжачок, схожий на клубочок.	Б вставне слово
3. Книга ця, безперечно, дуже гарний подарунок для вчителя.	В звертання
4. Зоре моя вечірняя, зійди на горою.	Г відокремлене означення
	Д відокремлена прикладка

10. Установіть відповідність між реченнями та функцією інфінітива

1. Я дуже боялася проспати свою зупинку в Києві.	А обставина
2. Іде гроза літня деревам віти цілувать .	Б присудок
3. Кохати - означає поважати.	В означення
4. У мене була мрія побувати в Парижі.	Г підмет
	Д додаток

11. Установіть відповідність між виділеним фрагментом у реченні та його синтаксичною роллю

1. Минуле ніби сон, що маревом здається.	А присудок
2. Справжні друзі глека не розбивають .	Б підмет
3. Учасники конференції з подивом дивилися на поетесу.	В обставина
4. Мама щоранку готувала компот із ягід .	Г означення
	Д додаток

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Тарас Шевченко народився на українській землі, під (1)українським небом, проте (2)він належить до тих (3)людей, що стають (4)дорогими для всього людства (Олесь Гончар)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Умовність одна з найважливіших *прикмет* декоративного мистецтва. 2. З особливою силою **вона** виявляється в розписах. 3. Петриківський розпис, можливо, найнатуралістичніший з *поміж* багатьох осередків декоративного **малювання**. 4. Кожен майстер вкладав своє фантастичне *бачення* **царства** квітів. 5. Ось чому в них є не просто троянди, настурції чи мальви, а *своєрідний синтез* усього привабливого, що є в царстві **флори**. (Д. Степовик)

13. Підметом у реченні є слово

А вона Б малювання В царства Г флори

14. Однорідні члени речення (підмети) є у реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

16. Вставним словом ускладнено речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А прикмет Б з поміж В бачення Г синтез Д своєрідний

Картка № 4

Чим більше знаєш, тим більше можеш

Е. Абу

1. Буквосполучення ЙО треба писати у всіх словах рядка

- А Хвил..овий, бо..овий, міл..он, буль..он
Б л..отчик, сл..озина, під..омник, ізол..ований
В кол..оровий, кра..овий, медаль..он, заво..ований
Г павіль..он, ма..оріти, лось..он, кур..оз

2. Без апострофа пишуться всі слова, ОКРІМ

- А п..юре Б б..юро В суб..єкт Г б..юджет

3. Спрощення в групах приголосних НЕ відбувається у рядку

- А зап'яс..ний Б проїз..ний В піс..ний Г ненавис..ний

4. Чергування НЕ відбувається при творенні прикметника у слові

- А гірник Б слухач В завод Г глядач Д словак

5. Помилки в написанні іншомовних слів допущено в рядку

- А фейлетон, вітраж, соціологія, рикошет
Б лізинг, деструкція, анотація, депозит
В гієна, тріумф, дезінфекція, директор
Г цистерна, симпозіум, авторитет, безквіт
Д журі, гіпотенуза, симптом, біографія

6. Установіть відповідність між виділеним словом та групою лексики, до якої воно належить

1. Яка важка <i>учительська</i> робота – щодня проблеми, клопоти, турботи.	А омоніми
2. Князь Єремія <i>гордовитий, напіндючений</i> , не хоче признавати своїх давніх товаришів.	Б синоніми
3. Дядько Іван був у чорному <i>кобеняку з каптуром</i> , нап'ялим на голову.	В антоніми
4. Довго не <i>свари</i> , бо <i>хвалити</i> не буде коли.	Г архаїзми
	Д пароніми

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

(1)*Ні* одно словечко не перехоплюється (2)*через* уста (3)*мої*, що я там бачила, що пережила, (4)*яку* міць принесла звідти в серці.

А сполучник Б частка В займенник Г прийменник Д прислівник

8. Установіть відповідність між реченнями та їхніми видами

1. Я їй розкакую, а вона сміється, радіє.	А складнопідрядне
2. Зорі вночі ніби прислухаються, як коники цвірчать у травичці.	Б просте двоскладне
3. Мова – наша зброя.	В складносурядне
4. Якби я турбувався лиш про себе, вже онімів би давно, а я дбаю про сім'ю.	Г складне з різними видами зв'язку
	Д просте односкладне

9. Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення

1. Моє щастя і ніжність, і гнів я б у пісні хотів зберегти.	А вставне слово
---	-----------------

2. Видно, було вже пізно, бо ніде по хатах не світилося.	Б однорідні члени речення
3. Я не люблю це дерево – осику – з її блідим стовбуром і сіро-зеленим листям.	В звертання
4. На грядці, замість помідорів, тепер красувалися чорнобривці.	Г відокремлений додаток
	Д відокремлена прикладка

10. Установіть відповідність між підметом та способом його вираження

1. П'ятнадцять літ минуло з того часу.	А фразеологізм
2. Бабине літо скоро настане.	Б прикметник, дієприкметник
3. Закохані і молоді йдуть стежкою попід горою.	В словосполучення (числівник+іменник)
4. Кожен хоче змін у державі та житті.	Г дієслово (інфінітив)
	Д займенник

11. Установіть відповідність між виділеним фрагментом у реченні та його синтаксичною роллю

1. Ученому світ, а невченому тьма.	А присудок
2. Увесь день Дмитро працював не покладаючи рук .	Б підмет
3. Дим від вогню тихо стелився горами.	В обставина
4. Щоранку у моє віконечко заглядає промінь сонечка .	Г означення
	Д додаток

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Благодійну (1)теплоту (2)сонця (3)однаково (4)сприймали, благословляючи природу, і в Новосілках на Полтавщині, і в одному прикордонному містечку (І. Ле)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Стоять смереки. 2. Ледве коливаються важким **вітям** і мовчать, як намальовані. 3. Стінами **непорушними** зеленими творять *ліс*, вірять у свою силу. 4. Ідеш і мов казку таємну *хтось* мовить тобі. 5. **Шепоче** устами смерек, вітає **гостинно** та любо. 6. *Могутність* всю свою захотіла показати природа і заставила кожен *крок* **столітніми** смереками. (Г. Хоткевич)

13. Підметом у реченні є слово

А ліс Б хтось В могутність Г крок

14. Просте, двоскладне, непоширене речення - це

А перше Б друге В четверте Г п'яте

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

16. Відокремленою обставиною ускладнено речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А вітям Б непорушними В гостинно Г шепоче Д столітніми

Картка № 5

Учітеся, брати мої, думайте, читайте...

Т. Шевченко

1. Літеру З треба писати у всіх префіксах у рядку

- А ..колотити, ..ціпити, ..читати, ..писати Б ..розуміти, ..мести, ..берегти, ..нищити
В ..крутити, ..сипати, ..бирати, ..питати Г ..пекти, ..вернути, ..мастити, ..прямувати

2. Неправильно позначено наголос у слові

- А клинОпис Б зАкрутка В зАпонка Г мережА

3. Помилки у написанні великої літери допущено в рядку

- А Міністерство охорони здоров'я України, проспект Академіка Вернадського, Баба Яга Кістяна Нога, День Матері
Б Прем'єр-міністр України, шевченкознавство, вулиця Братів Руснаків, Перська затока, Голова Адміністрації Президента України
В Національний банк України, Голова Верховного суду України, князь Данило Галицький, Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй
Г шекспірівські сонети, Біловезька пуца, балет «Лебедине озеро», Чернівецький краєзнавчий музей

4. Фразеологізм *пролізти крізь вушко голки* означає

- А зробити щось неймовірне Б посваритися з кимось
В запобігати ласки Г бути відповідальним
Д видати таємницю

5. Спільнокореневим до слова *міна* є

- А міндобриво Б нерозмінний В замінувати Г розміняти Д кабмін

6. Установіть відповідність між словами та їх антонімами

1. спека	А брехня
2. істина	Б життя
3. радість	В холод
4. смерть	Г правда
	Д журба

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

Сонце(1)давно вже зайшло, але (2)його проміння освітлювало ще з-за горизонту верхи велетенського (3)нагромадження хмар, що (4)насувалися з заходу на все небо (О.

Довженко)

- А частка Б іменник В займенник Г дієслово Д прислівник

8. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їхніми видами

1. Пишаємося результатами учнів у навчанні.	А безособове
2. Нову школу будували десять років.	Б означено-особове
3. Сниться верба біля тину.	В неозначено-особове
4. Серпневий вечір, тиша, запах м'яти.	Г узагальнено-особове
	Д називне

9. Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення

1. Покинута людьми на довгі дні, дорога помирає в бур'яні (Д. Павличко)	А відокремлений додаток
---	-------------------------

2. Як сестра, схилилась над тобою невтомна подруга, сувора творчість (М. Рильський)	Б відокремлена обставина
3. А я не знаю нічого ніжного, окрім берези (Леся Українка)	В звертання
4. Аліна, незважаючи на свій жвавий веселий характер, читала серйозні книжки (О. Іваненко)	Г відокремлене означення
	Д відокремлена прикладка

10. Установіть відповідність між реченнями та функцією інфінітива

1. Я мала велику мрію вступити до Чернівецького національного університету.	А обставина
2. Бабуся вийшла на свою улюблену грядку нарвати запашної петрушки.	Б присудок
3. Любити – означає творити.	В означення
4. Я люблю теплими вечорами вдихати літній запах ніжних матіол.	Г підмет
	Д додаток

11. Установіть відповідність між реченням та його видом підрядності

1. Коли Оксана прокинулась, на столі вже чекав її сніданок.	А обставинне часу
2. Добре тому ковалеві, що на обидві руки кує.	Б з'ясувальне
3. Я навчу Марину, як у чужі справи носа сунути.	В означальне
4. Людина сама долю вибирає, аби тільки не заважали.	Г обставинне умови
	Д обставинне мети

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Хмара була (1)важка, темно-темно-синя, (2)внизу зовсім чорна, а самий верх її було написано шаленими (3)крученими криваво-червоними і жовтими (4)мазками (О. Довженко)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Степан стояв коло поруччя на палубі, **мимоволі** пірнаючи очима в **даличінь**, і мірні **удари** лопастей пароплавного колеса, глухі капітанові слова коло рупора відбирали снагу в його думок. 2. Вони теж спинялись у тій туманній далечині де **непомітно** зникала річка. 3. Хлопець поволі глянув на ближні **береги** і трохи збентежився – на повороті **праворуч** виникло село, приховане доти за лукою. 4. Серпневе сонце стирало **бруд** з білих хаток, **мережило** чорні шляхи, що гналися в поле й зникали десь. 5. Тут, при березі, село здавалось чарівною квіткою **землі**, неба й води. (В. Підмогильний)

13. Підметом у реченні є слово

А удари Б береги В бруд Г землі

14. Уточнювальна обставина є в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

16. Відокремленою обставиною ускладнене речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А мимоволі Б даличінь В непомітно Г праворуч Д мережило

Картка № 6

Я знаю, що нічого не знаю
Сократ

1. Спільнокореневі слова подано в рядку

- А кора, корінь, коренистий, коріння Б звіринець, звір, звіренятко, звіриний
В струнко, струна, струнний, стрункість Г ліктьовий, лікар, лікарня, лікування

2. Слова є синонімічними в рядку

- А мовчазний, лагідний, спокійний, тихий Б зникати, губитися, пропадати, щезати
В слабкий, малий, несміливий, немічний Г прудкий, легкий, швидкий, легковажний

3. Слова, у яких усі приголосні тверді, наведено в рядку

- А риба, яблуко, вудка, дорога Б береза, сосна, пролісок, галявина
В смуга, щогла, ковдра, будинок Г вишня, смородина, суниця, м'ята

4. Фразеологізм *товктися як Марко в пеклі* означає

- А танцювати по-сучасному Б тупцювати на одному місці
В бути невеселим Г бути веселим
Д доводити свою думку

5. Сполучник є в реченні

- А Ще тільки початок літа, на лугах зеленіють трави.
Б На лузі зійшов сніг, попід кущами верболозу вже блищала вода.
В Найкраща пора для малечі – літо: можна купатися в річці, бігати босоніж по траві.
Г Соняшники росли скраю, між рядочками моркви зеленіли шпильки часнику, цибулі.
Д Микита знає, де можна знайти довідку з правопису.

6. Підмет правильно підкреслено в реченні

- А Лісове болото обступили білокорі берези (Ю. Яновський)
Б Гетьмани, гетьмани, якби то ви встали, встали, подивились на той Чигирин!
(Т.Шевченко)
В Не страшні для мене вітри. (Леся Українка)
Г Ще з юних літ мені відкрилась правда. (Л.Костенко)
Д Всі шляхи позамітало в полі. (Б. Грінченко)

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

- (1)*Почувся* (2)*шерхіт* босих хлоп'ячих ніг, (3)*а* (4)*чіпки* руки пригнули голову білого коня
(В. Дрозд)
А прикметник Б іменник В займенник Г дієслово Д сполучник

8. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їхніми видами

1. Затишно у маминій хаті.	А безособове
2. Голосували цьогоріч утретє.	Б означено-особове
3. Село ще в ранковому серпанку.	В неозначено-особове
4. Вік живемо і вік учимося.	Г узагальнено-особове
	Д називне

9. Установіть відповідність між реченнями та його характеристикою

1. У житі синіли волошки та сокирки, червоніла квітка польового маку (М. Коцюбинський)	А просте, ускладнене однорідними членами
2. Кінь, перервавши уздечку, щосили подався по дорозі вбік села (Д. Чуб)	Б просте, ускладнене відокремленою обставиною

3. То були кроки осені, чи луни, чи печалі його (М. Стельмах)	В просте, ускладнене звертанням
4. Вода, затагнута тремкими скалками льоду, була схожа на застигле блакитне шумовиння (Є. Гуцало)	Г просте, ускладнене відокремленим означенням
	Д складне речення

10. Установіть відповідність між реченнями та функцією інфінітива

1. Єдиним моїм бажанням було побувати в Парижі.	А обставина
2. Мати щовечора виходила поливати улюблені квіти.	Б присудок
3. Мріяти – означає жити.	В означення
4. Мрію хоч раз у житті побачити веселку над Дніпром.	Г підмет
	Д додаток

11. Установіть відповідність між характеристикою прийменників та реченнями, у яких вони вжиті

1. непохідний, з іменником у З.в.	А Стежка пішла вниз, через яруги. (Григір Тютюнник)
2. непохідний, з іменником у М.в.	Б Увечері, після дощу, хутір оповила темінь. (Григір Тютюнник)
3. похідний, з іменником у Д.в.	В На колючому терні ягоди круглі й чорні, як волове око, вкриті сизою памороззю. (Ю. Яновський)
4. непохідний, з іменником у Р.в.	Г Назустріч Федору Несторовичу вибрела якась постать. (Григір Тютюнник)
	Д На середині підйому оголосили відпочинок (А. Дімаров)

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

В усіх народів (1)світу існує повір'я, що (2)той, хто забув звичаї (3)своїх батьків, (4)карається людьми і Богом (О. Воропай)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Кожному народові орати свою ниву *життя* зі свого краю. 2. І світ відкриє й знайде його на своїй карті тоді, коли *нива* зорана, **зрошена**, коли вона зродила дивний, **незвичайний** плід. 3. Є **щасливі** нації. 4. Для них відступництво й національна зрада – просто випадок патології, що реєструється в клініці, але не фіксується в історії. 5. Для нас цілими **століттями** дорога зради пахла **коритом**, мундиром, золотом, а дорога **вірності** – *кров'ю*. (Є. Сверстюк)

13. Підметом у реченні є слово

А життя Б нива В вірності Г кров'ю

14. Підмет та присудок виражені іменниками у частині складнопідрядного речення

А першого Б другого В четвертого Г п'ятого

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

16. Однорідними додатками ускладнене речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А зрошена Б щасливі В незвичайний Г століттями Д коритом

Картка № 7
Ніколи не соромся запитувати про те, чого не знаєш
Арабське прислів'я

1. Форми слова наведено в рядку
 А ходили, ходила, ходив, ходитимуть
 Б мрійник, мрія, омріяний, замріяна
 В музикант, музика, музичний, музикальний
 Г кругом, навкруги, круговий, круглий
2. Неправильно позначено наголос у слові
 А поєднАння Б метонІмія В чужИна Г Олень
3. Не становить словосполучення поєднання слів у рядку
 А зібрали гроші Б чекай тут В то радіє, то сумує Г нам важко
4. Укажіть правильний відповідник до парафрази *господарі сталевих магістралей*
 А тролейбусники Б залізничники В автомобілісти Г авіаційники
5. Синонімом до іншомовного слова *реноме* є
 А образ Б виступ В висновок Г нумерація Д репутація

6. Установіть відповідність між фразеологізмами та їхніми значеннями

1. вбиватися в колодочки	А ставати дорослішим
2. геркулесові стовпи	Б символ кохання
3. стріла Амура	В кінцева, крайня межа
4. зав'язати вік	Г невимушене спілкування
	Д нещасливо одружитися

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

(1)Бідуючи і (2)ввесь час лікуючись, Плужник заробляє на прожиток то розповсюдженням газет і журналів, то редакційною працею, то перекладами з російської мови, (3)однак не припиняє (4)віршування (Я. Славутич)

А іменник Б дієприслівник (форма дієслова) В займенник Г сполучник Д прислівник

8. Установіть відповідність між займенниками та їхніми розрядами

1. цей, той, такий	А особові
2. усіма, інший, самим	Б означальні
3. вас, тобі, мене	В заперечні
4. ніхто, ні в кого, ні до кого	Г неозначені
	Д вказівні

9. Установіть відповідність між словами та способами їх творення

1. префіксальний	А опитати
2. безафіксний	Б життєрадісний
3. префіксально-суфіксальний	В дивацтво
4. складання основ	Г зелень
	Д оцінити

10. Установіть відповідність між видом підрядного речення і прикладом

1. з'ясувальне	А За честь і правду все віддай, коли ти любиш рідний край.
2. обставинне умови	Б Уже листячко прокинулося де-не-де, хоч сніг у лісі ще сріблиться.
3. обставинне допусту	В Катерина Білокур ніби розповідала світові, який талановитий її народ.
4. означальне	Г Недумано, негадано забігла в глухомань, де сосни пахнуть ладаном в кадильницях світань.
	Д Загриміло так, наче розкололися всі найбільші карпатські верхи.

11. Установіть відповідність між реченнями та способами вираження в них обставин

1. прислівником	А Я прийшов виконати княжу волю. (В. Малик)
2. дієприслівником	Б Попливла б я на схід сонця. (Леся Українка)
3. відмінкова форма іменника з прийменником	В Угамувавшись, лось лизнув припорошену снігом землю. (Є. Гуцало)
4. інфінітивом	Г Вони їхали царством весни. (О. Іваненко)
	Д Править хтось малим човенцем, стиха весла підіймає. (Леся Українка)

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

(1)**Народився** Євген Плужник двадцять шостого грудня тисяча вісімсот дев'яносто восьмого (2)**року** в селянській родині у слободі Кантемирівці на Воронежчині, на тому українському (3)**етнографічному** терені, що (4)**тепер** не входить до України. (Я. Славутич)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Основний *пафос* дум – оспівування ратних подвигів українського народу, проповідування здорової суспільної та сімейної *моралі*. 2. Історична пісня, як і дума, збагачувалась кращими надбаннями близьких їй жанрів **народнопоетичної** творчості, хоч завжди була цілком самостійним, самобутнім *жанром*, мала свої **художньо-стильові** засоби відображення дійсності на різних історичних етапах. 3. Однією з найтрагічніших сторінок історії нашого народу, що знайшла своє відображення в думах та піснях, були численні набіги на українські *землі* **турецько-татарських** людоловів. 4. Український народ не знаходив ані найменшого захисту з боку польськолитовської держави під владою якої тоді перебував. (Б. Кирдан)

13. У знахідному відмінку в реченні вжито слово

А пафос Б моралі В жанром Г землі

14. Простим є речення

А перше Б друге В четверте Г третє

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г третьому

16. Складений іменний присудок є в реченні

А першому Б другому В третьому Г четвертому

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А народнопоетичної Б художньо-стильові В художньо-стильові Г польськолитовської

Картка № 8

*Знання - знаряддя, а не ціль
Лев Толстой*

1. Усі слова треба писати разом у рядку
А криго/лам, виставка/продаж, гідро/масаж Б лісо/воз, пів/огірка, художник/модельєр
В сіно/кіс, каво/варка, теле/ефір Г кіно/палац, пів/України, пів/кілограма

2. Граматичну помилку допущено в рядку
А лекції з літератури Б сім годин двадцять хвилин
В за власним бажанням В залежно від обставин

3. Неозначену форму дієслова вжито в наказовому способі в реченні
А Можна вибрати друга і по духу брата, та не можна рідну матір вибирати (В. Симоненко)
Б Ішла швидко, ніби боялася спіткнутися (О. Гончар)
В Читати Олеся Гончара – це означає передовсім думати... (Д. Павличко)
Г Вартові, вночі не спати! Пильно стерегти! (О. Олесь)

4. Фразеологізм *стояти поперек горла* означає
А хворіти Б важко дихати В закохатися Г удавитися Д надокучливим бути

5. До спільного роду належать усі іменники, ОКРІМ
А бідолаха Б рева В листоноша Г верблюжа Д бродяга

6. Установіть відповідність між фразеологізмами та антонімами

1. ставати цапки	А як у воду опущений
2. співати дифірамби	Б у кишені бряжчить
3. на сьомому небі	В попускати віжки
4. тримати в кулаці	Г хоч мотузки крути
	Д знімати стружку

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

- (1)**Щороку** ранньою весною (2)**з-під** землі з'являлося зелене пагіння, за кілька ночей
(3) **воно** виростало вище (4)**призьби**, привітно заглядало у вікна. (І. Цюпа)
- А прийменник Б іменник В займенник Г сполучник Д прислівник

8. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їхніми видами

1. Ясна холодна ніч.	А безособове
2. На сизих луках скошено траву. (М. Рильський)	Б означено-особове
3. Не навчиш вовка орати. (Нар.тв.)	В неозначено-особове
4. Відмикаю світанок скрипичним ключем. (Л. Костенко)	Г узагальнено-особове
	Д називне

9. Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення

1. Буковинець родом, Остапчук закінчив свій життєвий шлях у Чернівцях.	А відокремлений додаток
2. Качка, струшуючи краплини роси, вистригнула на берег.	Б відокремлена обставина
3. Місяць хоче, мабуть, погрітися, суне в шибку свій блідий диск. (В. Симоненко)	В вставне слово
4. А він, самотній, уночі ще довго в вогнище дивився. (А. Малишко)	Г відокремлене означення

	Д відокремлена прикладка
--	--------------------------

10. Установіть відповідність між членом речення та виділеними словами

1. підмет	А Треба бути щедрим і вимогливим до себе. (О. Довженко)
2. присудок	Б Вігатися – означає бути доброзичливим до когось.
3. означення	В Хай мовчать Америки й Росії, коли я з тобою говорю! (В. Симоненко)
4. обставина	Г Класний керівник подивився на годинник і дав наказ туристам зупинитися .
	Д За будинком стелилися, як скатерть , зелені левади.

11. Установіть відповідність між реченнями та смисловими зв'язками між частинами безсполучникових речень

1. Бджоли раді цвіту – люди літу. (Нар. тв.)	А перша частина виражає умову, за якої можлива дія другої частини
2. А слово скаже – з пам'яті не викинеш. (Ліна Костенко)	Б друга частина розкриває, пояснює чи уточнює зміст першої
3. Дедалі більш видніє, степ ширшає, розпросторюється після нічної мли. (О. Гончар)	В друга частина розкриває причину дії, про яку йдеться в першій частині
4. Сойка – підступна птиця: вона мастак нищити дрібне птаство і їхнім же голосом веселити себе. (М. Стельмах)	Г перша й друга частини повідомляють про події, які відбуваються одночасно
	Д перша й друга частини повідомляють про події, які відбуваються послідовно

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Переяславський (1)лікар (2)Андрій Козачковський того пам'ятного ранку став першим (3)читачем Шевченківського заповіту – шедевра української й світової (4)літератури. (І. Дировий)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. *Хворий* важко дихав, не міг заснути. 2. Уночі підвівся з *ліжка* і засвітив *свічку*. 3. Поринувши в глибокі *думки*, ходив по кімнаті. 4. Невже *кінець*? 5. А йому лише 31 рік, він ще так мало зробив. 6. На хвилинку заплющив *очі* й у фіолетовій *пітьмі* побачив блискучі *ножі повстанців* палаючі панські будинки і порвані кайдани (І. Дировий)

13. Підметом у реченні є слово

А хворий Б думки В очі Г ножі

14. Відокремлена обставина є в реченні

А першому Б другому В третьому Г шостому

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В п'ятому Г шостому

16. Односкладним називним є речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. У знахідному відмінку вжито слово

А ліжка Б свічку В кінець Г пітьмі Д повстанців

Картка № 9

Знання - початок сумнівів
Абу-ль-Фарадж

1. Спільнокореневим до слова **постувати**

А пісенний Б пісковий В пісний Г постелений

2. На місці пропуску потрібно писати О у слові

А житт..любний Б груш..подібний В яйц..подібний Г овоч..сховище

3. Укажіть рядок, у якому потрібно вжити прийменник У

А трюмо (у/в) кімнаті, запитав (у/в) матері

Б похід (у/в) ліс, діти (у/в)міють

В побувати (у/в) Америці, відомий (у/в)чений

Г щоденник (у/в) портфелі, сам (у/в)дома

4. Зворотний займенник вжито в Д. в. у реченні

А Такими травами дідусь вилікував себе. Б Дуже важливо мати повагу до самого себе.

В Денис любить тільки себе.

Г Черговий намагався заспокоїти нерви собі.

5. Вставне слово, що виражає джерело повідомлення вжито в реченні

А Можливо, я й не підберу слів, щоб оспівати красу нашого краю.

Б На жаль, тітка проживає далеко від нас, тому в гості їздимо рідко.

В Кажуть, що потяг затримається на годину, можна ще піти випити львівської кави.

Г Осінь настане, мабуть, рання і холодна цьогоріч.

6. Установіть відповідність між словами-синонімами

1. спізнитися	А прибрести
2. озвіріти	Б знавіснити
3. збагнути	В забаритися
4. пришкандибати	Г уторопати
	Д знепритомніти

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

(1)**Несуть** пани осавули козацькою (2)**зброю**: литий панцир (3)**порубаний**, шаблю (4)**золотую**. (Т. Шевченко)

А дієслово Б прикметник В іменник Г сполучник Д дієприкметник (форма дієслова)

8. Установіть відповідність між членом речення та виділеними словами

1. присудок	А Дивно, декілька машин під'їхало до будинку.
2. додаток	Б Малі діти – ясні зірки , світять і радують у темну ніч.
3. означення	В У маленькому слові « люблю » вміщується стільки любові!
4. обставина	Г Над сином плакала мати, він залишиться у пам'яті Героєм.
	Д Усе життя треба бути готовим до сюрпризів.

9. Установіть відповідність між реченнями та компонентом ускладнення

1. Кажуть, що щирий людський сміх додає віку.	А Відокремлена обставина
2. Виднілася вдалині дорога, вкрита курявою.	Б вставне слово
3. І нехай квітнуть білі, рожеві, червоні айстри!	В однорідні означення
4. Учні, окрім Петра Науменка, зібрали портфелі і чекали дзвінка.	Г Відокремлене означення
	Д Відокремлений додаток

10. Складнопідрядне речення з підрядним часу утвориться, якщо до поданої частини «**Я буду згадувати свої шкільні роки...**» додати

- А бо вони дуже швидко промайнули.
- Б аби на хвильку в думках повернутись назад.
- В допоки буду ряст топтати.
- Г тому що вони були найщасливішими.
- Д хоч це було вже дуже давно.

11. НЕ потребує редагування речення

- А Цей момент доводить про те, що творчий потенціал учителя не вичерпався.
- Б Гості, сидячі в першому ряду зали, гучно аплодували артистам.
- В Літературні композиції були вартими уваги всіх шанувальників поезії.
- Г Викрикуючи у густих заростях, голос дикої качки то переливався, то завмирав.
- Д В Україні сьогодні пройшли треті вибори.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

В (1)історії людської цивілізації нелегко віднайти (2)народ, подібний нашому, який, маючи тисячолітню традицію державотворення, збагативши вершини людського поступу самобутньою культурою, протягом століть опісля був (3)позбавлений права (4)знати правду про себе. (М. Тимошик)

- А присудок
- Б додаток
- В обставина
- Г означення
- Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. У добу духовного й національного **відродження** ми маємо змогу *неупереджено* й *розважливо* поміркувати над багатьма сторінками нашої драматичної історії. 2. Серед постатей, що пройшли важкі випробування долі і свій талант віддавали на вівтар **бородьби** за здобуття державності, є ім'я Івана Огієнка. 3. Сучасники називали його людиною енциклопедичних знань праці й **обов'язку**. 4. І це не *випадково*. 5. Адже свій **природжений** хист ученого, педагога, державного, громадського, церковного і культурного діяча він однаковою мірою *успішно* застосовував як мовознавець та **літературознавець**, редактор та видавець, перекладач і поет, ректор і міністр, православний митрополит та історик української церкви. (М. Тимошик)

13. Усі слова є обставиною в реченні, ОКРІМ

- А неупереджено
- Б розважливо
- В не випадково
- Г успішно

14. Простим непоширеним є речення

- А перше
- Б друге
- В четверте
- Г п'яте

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А третьому
- Б другому
- В четвертому
- Г п'ятому

16. Складнопідрядним з підрядним означальним є речення

- А перше
- Б друге
- В третє
- Г четверте
- Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

- А відродження
- Б бородьби
- В обов'язку
- Г літературознавець
- Д природжений

Картка № 10
Найкраща помилка та, якої допускаються у навчанні
Г. Сковорода

1. Визначте рядок, у якому в усіх словах букв і звуків однакова кількість
 А гребінець, священик, маляр, камінь Б м'ята, п'явка, щічки, колія
 В мрія, насіння, об'єкт, бюро Г порядок, пісня, пюре, доля

2. Перший склад наголошений у слові
 А аркушик Б болотистий В боязнь Г вимога

3. Правильно утворено словосполучення
 А дякувати вас Б сміятися над сестрою В перетворитися на дерево Г не прочитати роману

4. Букву Е на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
 А бюл..тень, ол..нь, горл..чка
 Б кач..чка, скр..почка, куч..рі
 В мавп..ня, л..вада, мар..во
 Г примир..ння, далеч..на, д..таль

5. Укажіть речення з часткою **ж(же)**, яка пишеться окремо
 А Заходьте до нас у гості, (а)вже(ж)!
 Б А як(же) ви увійшли в будинок?
 В Однокласники те(ж) підійшли до пам'ятника.
 Г Ми повернемося із кіно вчасно, (а)як(же)!

6. Складнопідрядне речення з підрядним причини утвориться, якщо серед варіантів продовження «Зранку ми почали непокоїтися...» обрати
 А так що настрій зіпсувався на цілий день.
 Б бо кожен з нас почувався досить невпевнено.
 В проте погода посприяла нам і цього разу.
 Г й обговорювати можливі перешкоди.
 Д передчуваючи серйозні ускладнення.

7. Доберіть до фразеологізмів антоніми

1. як на долоні	А як свиня на коня
2. сізіфова праця	Б як у тумані
3. яблуку ніде впасти	В як на пожежу
4. як дві краплі води	Г як у kota сліз
	Д як Сірку муху з'їсти

8. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

Археологічні (1)**знахідки** підтверджують давність лікування травами: (2)**у** різних куточках світу (3)**часто** знаходять спеціальний посуд для розтирання (4)**лікарських трав**. (Т. Лепеха)

А прийменник Б іменник В прикметник Г сполучник Д прислівник

9. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова

1. підмет	А А церква стояла наперекір усім напастям.
2. присудок	Б Як розбещує людину сама можливість принижувати інших!
3. означення	В Нам дивиться грізно в очі « завтра ».
4. обставина	Г Народ шукає в геніях себе .
	Д Молодість здатна творити несподіване й неймовірне

10. Установіть відповідність між розділовим знаком та прикладом речення

1. тире перед узагальнювальним словом	А Здобути мир – то мій рай.
2. тире між підметом і присудком	Б Я тільки тепер побачила село – нужденну купку солом'яних стріх.
3. тире при відокремленій прикладці	В Тонкі брови, русяві дрібні кучері, рум'яні губи – усе це дихало молодою парубоцькою красою.
4. тире в безсполучниковому реченні	Г Настане осінь – у засіках буде хліб золотий.
	Д Від малих дітей голова болить, а від великих – серце.

11. Установіть відповідність між видом односкладного речення та прикладом речення

1. безособове	А Ясенець – дуже гарна рослина.
2. означено-особове	Б Не можна пройти повз привабливі білі або рожеві пелюсткові квітки, зібрані у китицеподібні суцвіття.
3. неозначено-особове	В Має цупке листя, схоже формою на листочки ясеня.
4. двоскладне неповне	Г Мабуть, тому й назвали його лагідним словом ясенець.
	Д Тож, ідучи полем, зверни увагу на цю цікаву рослинку.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

*Великої (1)**наруги** зазнала (2)**мова**, що є невіддільною (3)**ознакою** нації, одним із (4)**найістотніших** чинників її самовиявлення і світосприйняття, важливим показником її життєздатності і духовності.* (О. Сербенська)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Веснянки й гаївки це в переважній більшості **пісні** дівочі. 2. Рідко де допускаються до участі в іграх **хлопці**, вони тільки приглядаються до гри, прислухаються до співу і час від часу, **спровоковані** *насмішками* та дотепами *дівчат*, «впадають» поміж юрбу і на хвилину периривають забаву. 3. Виходячи на вулицю **співати** *веснянки* або грати гаївки, дівчата одягають вишиванки і на *голову* кладуть вінки. 4. Дівчата беруться за руки і творять коло, півколо або ключ і так рухаються під ритм пісні. 5. Темп руху залежить від темпу пісні. (О. Воропай)

13. Присудком у реченні є слово

А пісні Б хлопці В спровоковані Г співати

14. Тире між підметом і присудком треба ставити в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. У знахідному відмінку вжито слово

А насмішками Б дівчат В веснянки Г голову

16. Відокремленою обставиною ускладнено речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А приглядаються Б прислухаються В периривають Г беруться Д рухаються

Картка № 11

Ученість — солодкий плід гіркого коріння
Сократ

1. Укажіть рядок, у якому всі приголосні тверді

- А лілія, тінь, лють, юлія
Б мило, буква, сир, характер
В місяць, лінія, м'ята, кількість
Г акваріум, ніж, музика, сіяч

2. Неправильно позначено наголос у слові

- А відвезтИ Б вітчИм В горошИна Г довіднИк

3. Частку НЕ потрібно писати окремо в рядку

- А стало не/переливки Б не/здужати всіх завдань
В не/покоїтися через погоду Г не/дооцінювати друзів Д говорити не/правду

4. Фразеологізм *танталові муки* означає

- А борошно вищого сорту Б велике задоволення, яке з'являється від перемоги
В катування Г страждання через неможливість здійснення великого бажання
Д насильницька смерть

5. Через дефіс треба писати всі слова, ОКРІМ

- А будь/що/будь Б пліч/о/пліч В час/від/часу Г віч/на/віч Д де/не/де

6. Установіть відповідність між словами та їх синонімами

1. нехтувати	А оселя
2. можливий	Б допустимий
3. чемність	В обережність
4. обачність	Г вихованість
	Д легковажити

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

(1)Розсуваючи обережно стебла високої кукурудзи, переступаючи (2)через гарбузи, батко пішов у (3)той бік, (4)відкіль було чути гру. (О. Довженко)

- А частка Б прийменник В займенник Г сполучник Д дієприслівник (форма дієслова)

8. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їхніми видами

1. означено-особове	А Танцюють, співають, веселяться на вулиці.
2. неозначено-особове	Б Лінним не находишся — ледачим не наробишся.
3. узагальнено-особове	В Мило мені та спокійно серед тої лісової тиші.
4. безособове	Г Усоте прославляю буйноту життя.
	Д З неба, як розтоплене золото, ллється світ сонця.

9. Приєднайте до частини «*Лелеки повернулися до рідного гнізда ...*» запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень

1. ... як заструменіли весняні ручаї.	А просте з відокремленими членами
2. ... і заходилися його лагодити.	Б просте з однорідними членами
3. ... і враз ожила простора садиба.	В складнопідрядне
4. ... перелетівши сині моря.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

10. Доберіть приклад до кожного випадку вживання розділового знака на місці крапок

1. кома	А Знаю я ... моє ім'я не згасне на прийдешнім сонячнім путі.
2. двокрапка	Б Це просто день, що врубється ... в простір.
3. тире	В Ось ранок ... синім возом ... їде ... і сонця сніп в село везе.
4. дужки	Г Вдихати вітер Батьківщини ... найвище щастя на землі.
	Д І сонце падало за тьмяним морем трав ... на землю маки кинувши червоні.

11. Установіть відповідність між групою лексики та прикладами

1. Неологізми	А Дефіс, суфікс, морфема, підмет, граматика, морфологія
2. Історизми	Б Газдиня, бульба, файний, плай, вивірка
3. Діалектизми	В Рать, воєвода, глава, присяжний, пристав, десятина
4. Загальноживані	Г Вода, душа, вікно, зошит, дорога, відомий, слово
	Д Весновій, тисячозвука душа, тихосумна розмова

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Мати розказує, слова її – малинові (1)дзвоники, що видзвонюють (2)журливу (3)мелодію, ця мелодія починає боліти в твоїй (4)душі... (Є. Гуцало)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Дитина спирається на **плечі** батьків, дідів, постійно живиться зі свого *кориня* від *високих* людей, яких породила рідна *земля*. 2. Тоді їй не треба витратити багато сил для пристосування до умов, чужих і *несприятливих*, для того, щоб знайти, пізнати і виробляти самого себе. 3. Тоді їй легше *прищеплювати* чужу гілку, і на міцному власному корені та гілка буде плідніша. 4. Але ми виростили в *імперії* і застали *умови* імперії, яка породжує людину відчужену. 5. Це не рідна матір, яка *береже* і плакає свій рід, а мачуха, яка потребує слуг. (Є. Сверстюк)

13. Підметом у реченні є слово

А плечі Б земля В імперії Г умови

14. Тире пропущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. У четвертому реченні слово «відчужену» має синоніми, ОКРІМ

А відсторонену Б відкинуту В віддалену Г незнайому

16. Відокремленим означенням ускладнене речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А кориня Б високих В несприятливих Г прищеплювати Д береже

Картка № 12

Чого б ти не навчався, ти навчався для себе

Петроній

1. Звук [ш] є в усіх словах рядка

- А плащ, щогла, шишка, тиша
- Б піддашня, шість, пригорща, щєбінь
- В шифр, шелест, кошик, затишся
- Г безшумний, конюшина, щавель, дощів

2. Неправильно позначено наголос у слові

- А рЕшето Б вАги (прилад) В грАблі Г однАковий

3. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка

- А дозвіл..я, зав..ишки, вікон..ця
- Б від..авна, священ..ик, зацікавлен..ість
- В від..звеніти, індичен..я, пореформен..ий
- Г навман..я, зран..я, зроблен..ий

4. Фразеологізм *наче всі розуми поїв* означає

- А дурень Б розумний В любитель їсти страви з мозку Г начальник

5. Літеру И треба писати в усіх словах, ОКРІМ

- А през..дент Б сем..стровий В мед..цина Г реч..татив Д репет..ція

6. Неправильно дібрано український відповідник до запозиченого слова

- А дефіс – риска Б інструкція – вказівка В графіті – буква Г гіпербола - перебільшення

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

Шитина (1)вбралась у (2)коралове намисто (3)і літо бабине вплелось (4)між намистин.
(Є. Гуцало)

- А прийменник Б прикметник В займенник Г сполучник Д дієслово

8. Потребує редагування речення

- А Літній день вражає красою: стільки сонця й барв навколо!
- Б Глядачі, що сиділи в залі, захоплено аплодували артистам.
- В Петро з нетерпінням чекав вечора і коли почне вечоріти.
- Г Діти швидко розбіглися по своїх місцях, розпочався урок.

9. Приєднайте до частини *«Темні хмари насувалися на місто ...»* запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень

1. ... як заїхали ми, повертаючись від бабусі	А просте з відокремленими членами
2 ... і починався рясний дощ.	Б просте з однорідними членами
3. ... і ніби накрили темним покривалом парк.	В складнопідрядне
4. ... віщуючи сильну зливу з грозою.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

10. З'ясуйте, який вид підрядного речення можна приєднати до поданого головного

1. Після грози земля лежить і слухає...	А означальне
2. Зблиснула у світлі фар течія ріки...	Б з'ясувальне
3. ... я б з них зробила аплікацію.	В обставинне умови
4. Людина живе доти...	Г обставинне допустове
	Д обставинне часу

11. Доберіть приклад до кожного випадку вживання розділового знака

1. кома при відокремленій обставині	А Десь скрадливо скрипнула хвіртка, насмішливо обіззався дівчачий голос.
2. кома в складнопідрядному реченні	Б У плесі ворушилися затонулі тіні хат, на яких сторч головою дрімали лелеки.
3. кома в складносурядному реченні	В Уткнувшись у тепло долин, вітер спросоння погойдував чорні тополі.
4. кома в безсполучниковому реченні	Г Між зеленими садами, між сірими стінами заgravали вже фіолетові тіні.
	Д Яра пшениця була молода й висока, а горді соняшники стояли ще вищі.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Нобелівська (1)премія –(2) відзнака, яка не має собі рівних ані за (3)світовим (4)авторитетом, ані за щедрістю. (Ю. Килимник)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Із 1901 року Нобелівською **премією** нагороджено понад сімсот осіб. 2. На українській землі народилося сім *нобеліантів*. 3. Формально Україна не має своїх *лауреатів*. 4. Але Нобелівський комітет не обділив увагою вихідців нашої землі – це письменники, які народилися, навчалися, розпочинали діяльність або тривалий час жили й творили в Україні, проте здобули *премію* як громадяни інших **країн**. 5. Українська земля народжувала геніїв, виколисувала їх, навчала й відпускала в чужі краї. 6. В умовах бездержавності світлі голови нерідко змушені були залишати свою *землю* й шукати кращої **долі**, розширювати наукові та літературні **горизонти** в інших куточках планети. (Ю. Килимник, газета «День»)

13. Підметом у реченні є слово

А нобеліантів Б лауреатів В премію Г землю

14. Тире пропущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. У родовому відмінку вжито слово

А премією Б країн В долі Г горизонти

16. Односкладним безособовим є речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А сімсот Б розпочинали В нерідко Г розширювати

Картка № 13

Мало мати хороший розум, головне – добре його застосовувати
Рене Декард

1. Апостроф пишеться в усіх словах рядка

А Бр..юссель, медв..яний, інтерв..ю, кап..юшон

Б р..ясно, тім..я, м..ятний, з..явитися

В пів..ялинка, рум..яний, п..ять, п..юре

Г п..єдестал, узгір..я, зв..зок, кур..єр

2. Правильно позначено наголос у слові

А гальмО Б діАлог В донькА Г дОчка

3. Префікс *при* потрібно писати в рядку

А пр..довгий Б пр..глушувати В пр..сильний Г пр..звисько Д пр..хороший

4. Фразеологізм *тримати камінь за пазухою* означає

А не мати що сказати Б затаїти зло на когось

В мати рахунок у банку Г помирати від важкої хвороби Д мати спадок

5. Помилку допущено в написанні у слові

А дезінфекція Б славнозвістний В іпотека Г повік-віків Д дехто

6. Установіть відповідність між іншомовними словами та українськими відповідниками

1. бізнес	А огляд
2. аргумент	Б доказ
3. дайджест	В справа
4. девальвація	Г знецінення
	Д незручність

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

(1)Коли б він міг повернути (2)її кроки, її руки, що (3)іноді шорстко і м'яко лягали йому на голову, її (4)тихий заспокійливий голос. (М. Стельмах)

А частка Б прикметник В займенник Г сполучник Д прислівник

8. Установіть відповідність між словами та способами їх творення

1. префіксальний	А гарно, маленький, садочок, школяр
2. суфіксальний	Б прегарний, заспівати, найкращий, надміцний
3. безафіксний	В вигук, спів, синь, регіт
4. префіксально-суфіксальний	Г всюдихід, пароплав, книголюб, зореліт
	Д удруге, присадибний, прикордонник, опрацювати

9. Приєднайте до частини «*Мої однокласники не вивчили вірш напам'ять ...*»

запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень

1. ... і нас усіх насварив учитель.	А просте з відокремленими членами
2 ... і пішли в парк гуляти.	Б просте з однорідними членами
3. ... захопившись грою.	В складнопідрядне
4. ... тому боялися йти до школи.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

10. Установіть відповідність між реченням та його видом

1. Нанесло водою гори піску.	А безособове
2. Готуємо з мамою вечерю.	Б означено-особове
3. Пора весни.	В неозначено-особове
4. Не брудни криниці, бо схочеш водиці	Г називне
	Д узагальнено-особове

11. Установіть відповідність між способами вираження обставини у реченні

1. Коні шалено мчали полем.	А іменниками у непрямих відмінках
2. Діти з галасом вскочили у виноградник, випереджаючи матір.	Б дієприслівниковим зворотом
3. Осінь стала в лісі відпочити.	В порівняльним зворотом
4. Сонце, мов здорова червона діжа, впливало з-за хмари.	Г інфінітивом
	Д прислівником

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

(1)*Думи українського народу*, (2)*висловлені* нашими геніями, ні (3)*в огні* не згоряють, ані в воді не (4)*тонуть*. (П. Тичина)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Мишу й *кажана* народ тісно пов'язував із світом відьом і чарівників, які можуть обертатися в цих тварин або перетворювати на них людей. 2. *Кістки* кажана використовували у ворожінні як *приворотний* засіб. 3. На *Прикарпатті* вважали, що мертвий *кажан* *прекріплений* над дверима стайні, здатен відігнати нечисту силу. 4. Щоб уберегти *збіжжя* і продукти від мишей, виконували спеціальні ритуальні дії або *проголошували* замовляння. 5. На Харківщині комору з хлібом кропили водою, освяченою в церкві на Маковія, *примовляючи*: «Миші й щурі, не ходіть сюди, вас маковіївська вода поб'є!» (Н. Стаценко)

13. Підметом у реченні є слово

А кажана Б кістки В кажан Г збіжжя

14. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В третьому Г п'ятому

15. У четвертому реченні слово «*замовляння*» має синоніми, ОКРІМ

А заговори Б заклинання В закликання Г покликання

16. Відокремленим означенням ускладнене речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А приворотний Б Прикарпатті В прекріплений Г примовляючи Д проголошували

4. Учителя слухали всі учні окрім Іванка записували дати у зошит.	Г вставне сполучення слів
	Д відокремлене означення

10. Укажіть причину вживання тире в реченні

1. перед узагальнюваним словом	А Найприємніша йому робота – в'язати хліб у снопи.
2. між підметом і присудком	Б Газети, журнали, часописи – пресу одержує бібліотеку.
3. при відокремлені прикладці	В Пахощі розливаються садом – цвіте вишенька.
4. у безсполучниковому складному реченні	Г Князь стояв у товаристві Федора – молодого боярина.
	Д Андрій допоміг підготуватись до контрольної, а Максим – до конференції.

11. Визначте способи вираження підмета

1. Минуле ніколи не повертається.	А інфінітивом
2. Керувати – означає передбачати.	Б прикладкою
3. Несказане лишилось несказаним.	В дієприкметником
4. Мати – вічне одкровення.	Г іменником
	Д прикметником

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

(1)Виходячи з державних потреб, у (2)давньоруських школах (3)вивчали основи (4)письма, читання, рахунку, спів, музику, поетику, риторику, іноземні мови.
(С.Черепанова)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Дуб здавна постає як **символ** незламної сили, могутності та переможного довголіття. 2. У селі Верхня Хортиця, яке нині перетворилося на передмістя Запоріжжя, височить дуб-велетень, вік якого понад вісімсот років. 3. Ще за часів Київської Русі з брунатного **жолудя** проклюнувся паросток і, набираючи, сили, згодом перетворився на розлоге **дерево**. 4. Під ним проходили мешканці Південних **степів**, у його затінку вони відпочивали, ховалися від дощу або палючого сонця. 5. Нині над дубом-велетнем мчать реактивні лайнери, пролітають штучні супутники Землі, а він, як і колись, живе, зеленіє, задумливо шумить серед безкраїх рідних обширів.

13. Відокремленою обставиною ускладнено речення

А перше Б друге В третє Г п'яте

14. У знахідному відмінку вжито слово

А символ Б жолудя В степів Г дерево

15. З маленької букви в тексті треба писати слово

А (В,в)ерхня Б (К,к)иївської В (П,п)івденних Г (З,з)емлі

16. Синонімом до прикметника «розлоге» в третьому реченні тексту є слово

А похиле Б гіллясте В коренасте Г листяне

17. Спільнокореневим до слова «сонний» є

А спросонку Б унісон В соняшник Г соната

Картка № 15

*У битвах життя не завжди перемагає найсильніший і найрозумніший
Г. Сковорода*

1. Визначте рядок, у якому в усіх словах букв і звуків однакова кількість
А юність, зошит, засаджує, щодня Б дерево, тривога, пам'ять, трава
В вогонь, смуток, печаль, їжа Г підгір'я, пісня, бюро, воля
2. У якому рядку відбувається спрощення в групах приголосних?
А доблесний, усний, щасливий, корисний, звісно, пісний
Б шістсот, провісник, свиснути, писнути, кістлявий
В безвиїзний, власний, злісний, тижневий, якісний, очисний
Г форпостний, баластний, пестливий, кістлявий, шістнадцять
3. У якому рядку в прислів'ї є слова антоніми?
А На чужий труд ласий не будь. Б Язик до Києва доведе.
В Ученому –світ, невченому –тьма. Г Від користі серце кам'яніє.
4. У якому рядку всі слова є незмінними?
А Січ, сум, кінь, стіл, день, вліво Б знання, горіння, шелест, хода, вхідний, гора
В грай, кохай, гай, край, гарний Г гарно, по-моєму, таксі, журі, метро
5. Прийменник ужито в рядку
А показати на двері Б битися як горлиця В аж іскри летять
Г ні пава ні гава Д старий як білий світ
6. Граматично правильне продовження речення «*Купуючи новий ноутбук, ...*» наведено в рядку
А у нас виникли великі сумніви.
Б нам запропонували три різні марки.
В не забудьте уточнити термін гарантії.
Г до дівчат привітно усміхнувся продавець.
Д у мене несподівано з'явилась ідея.
7. Установіть відповідність між фразеологізмом та його значенням

1. Ні гроша за душею	А червоніти, соромитися
2. пекти раки	Б дуже близько
3. ведмежа послуга	В безглузда послуга
4. авгієві стайні	Г безгрошів'я
	Д безлад

8. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені в реченні слова (цифра позначає наступне слово).
(1)За круглим з (2)чорного дерева (3)столом (4)сиділи худорлявий і жовчний князь Ярема Вишневецький, Стефан Потоцький. (Н. Рибак)
А прийменник Б прикметник В прислівник Г дієслово Д іменник

9. Установіть відповідність між типом речення та прикладом до нього

1. складносурядне	А Ще сніг кругом, ще голі віти дуба, і не курличуть в небі журавлі.
2. складнопідрядне	Б З високих круч луна орлиний клекіт, лиш тихі води все стоять мовчазно.
3. безсполучникове	В О, дзвени голосніш, розвивайся повніш, казко-пісне травневої ночі!

4. складне з різними видами зв'язку	Г Як вечір рожевий на землю злетить, я вийду самотній у гай.
	Д Розкішно вбраний, сад густий стоїть, і ллється спів пташок дзвінкий.

10. Приєднайте до частини «Ластівки щороку повертаються до рідного гнізда ...» запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень.

1. ... коли оживають весняні струмки.	А просте з відокремленими членами
2. ... і заходилися будувати нове ще одне.	Б просте з однорідними членами
3. ... і враз ожила хатка.	В складнопідрядне
4. ... подолавши далеку відстань.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

11. Установіть відповідність між видом односкладного речення та прикладом речення

1. називне	А Хворого морозило.
2. означено-особове	Б Буду писати тільки правду.
3. узагальнено-особове	В Літо, жовтий цвіт кругом.
4. безособове	Г Що посієш - те й пожнеш.
	Д Кожен камінь кров'ю полили в бою.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Давній (1)Любеч (2)займав (3)нагорби лівого берега Дніпра, витягнуті (4)ланцюгом з південного заходу на південний схід. (З «Українського історичного календаря»)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Вулиця Заповіту в Переяславі **тиха** обсаджена *тополями*. 2. Тут стоїть просторий будинок друга Шевченка – лікаря Андрія Козачковського. 3. У травні тисяча дев'ятсот п'ятдесят четвертого року в ньому відкрито історичний **музей**, у дванадцяти залах якого представлено близько п'яти тисяч документальних, художніх і предметних експонатів. 4. Стародавній Переяслав, районний **центр** Київської області, має свою славну *історію*. 5. Одне з найдавніших *міст* Київської Русі було засноване в дев'ятсот дев'яносто третьому році князем Володимиром Святославичем як опорний **пункт** у боротьбі з набігами південних кочівників. (І. Дировий)

13. Присудком у реченні є слово

А тиха Б музей В центр Г пункт

14. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. У знахідному відмінку вжито слово

А тополями Б року В міст Г історію

16. Відокремленою прикладкою ускладнено речення

А перше і четверте Б друге і четверте В третє і четверте Г четверте і п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А найдавніших Б близько В районний Г південних

4. Доброта – це мамині руки, натомлені від важкої праці.	Г просте, ускладнене відокремленим означенням
	Д складнопідрядне речення, з'ясувальне

10. Установіть відповідність між реченнями та функцією інфінітива

1. Вона так мріяла вчасно зустріти людину щастя.	А обставина
2. Оленка щовечора продовжувала читати улюблену книжку.	Б присудок
3. Виховувати – означає вкладати душу.	В означення
4. Найбільше щастя купатися в морі було у той момент.	Г підмет
	Д додаток

11. Прочитайте фрагмент, у якому пропущено окремі слова
 Незабаром Дем'ян з ... виїхали на заміську трасу. До ... залишалося два Хлопці провели в дорозі майже добу, але це аж ніяк не робило менш ... їхню подорож.
 Граматично правильним є заповнення пропусків
 А Іваном, Львову, кілометра, цікавою Б Ігорем, Львова, кілометри, цікавою
 В Ігорем, Львова, кілометри, цікавішою Г Ігорем, Львову, кілометра, цікавою
 Д Ігором, Львову, кілометри, цікавішою

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова
Молодий (1)Костомаров чи не найпершим з російських (2)учених (3)досконало вивчив українську мову й виступив у літературі як майстер красного слова й дослідник (4)нашого фольклору. (В. Лупейко)
 А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Ще в гімназійні роки Костомаров вражав усіх, хто з ним спілкувався *незвичайністю* своїх розумових здібностей. 2. Досить було Миколі прочитати один чи два рази найскладніший об'ємний **текст**, закрити книжку – і можна було дивувати присутніх точним *відтворенням* щойно прочитаного. 3. Він міг повторити цей текст і через багато років. 4. Навіть у зрілому віці, коли **учений** читав **лекції** у Петербурзькому університеті, він міг, не дивлячись у свої професорські **тези**, довго *цитувати* тексти різних наукових праць інших учених, точно вказувати сторінки й томи цих текстів. 5. Мав також блискучі лінгвістичні *обдарування*. (В. Лупейко)

13. Підметом у реченні є слово
 А текст Б учений В лекції Г тези

14. Займенником є слово
 А усіх Б один В через Г навіть

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
 А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

16. Простим, односкладним є речення
 А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові
 А незвичайністю Б відтворенням В цитувати Г обдарування

Картка № 17

Освіта - це наймогутніша зброя, за допомогою якої можна змінити світ
Нельсон Мандела

1. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах
А прив..язати квіти, свіже п..юре Б великою любов..ю, медв..яний аромат
В міцний зв..язок, сучасне ател..є Г народне повір..я, гарна сім..я
2. Неправильно позначено наголос у слові
А експЕрт Б еретИк В жалюзІ Г де-юРЕ
3. Немає лексичної помилки в рядку
А моя автобіографія Б прейскурант цін В найстарша сестра Г вільна вакансія
4. Помилку в правописі великої літери допущено в рядку
А Чернівецька область, ліцей імені Героїв Крут, Вічний вогонь, Західний Сибір
Б вулиця Героїв Майдану, бальзаківський вік, Друга світова війна, Нюрнберзький процес
В Південно-Африканська Республіка, Князівство Монако, Великий Кобзар
Г Нобелівська премія, Течія Гольфстрім, республіка Куба, орден Княгині Ольги
5. Літеру И треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
А д..ктант, такс..ст, Лейпц..г Б Ч..каго, х..мера, функц..я
В кред..т, д..плом, Шексп..р Г Ч..лі, реж..м, тр..умфатор
Д Ват..кан, д..намо, х..рург
6. Складносурядне речення з протиставним смисловим відношенням утвориться, якщо серед варіантів продовження «**Зранку ми почали непокоїтися...**» обрати
А так що настрій зіпсувався на цілий день.
Б бо кожен з нас почувався досить невпевнено.
В проте погода посприяла нам і цього разу.
Г й обговорювати можливі перешкоди.
Д передчуваючи серйозні ускладнення.
7. Визначте, який вид підрядного відповідає кожному фрагментові складного речення
1 з'ясувальне А Це був такий день, що ...
2 означальне Б Там, де ..., листя було прозоре.
3 допустове В Погода стояла сонячна, так що ...
4 наслідкове Г Упав додолу перший лист, хоча ...
Д Здавалося хлопцеві, що ...
8. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?
(1)Коли з'являлась необхідність вивчити (2)ще не знану мову, (3)досить було тримісячної праці, і Микола Іванович (4)осягав словниковий склад та граматичний лад цієї мови. (В. Лупейко)
А частка Б дієслово В прикметник Г сполучник Д прислівник
9. Доберіть синоніми до поданих фразеологізмів
1 море по коліно А на все горло
2 хоч вовком вий Б хоч кричи
3 з доброго дива В що б там не було
4 за всяку ціну Г мов з гуски вода
Д ні сіло ні впало

10. Установіть відповідність між типом односкладного речення та його прикладом

1. Свого щастя і конем не об'їдеш.	А означено-особове
2. Нині холодно навіть удень.	Б неозначено-особове
3. Стою, мов скеля, непорушний.	В узагальнено-особове
4. До Харкова від'їжджали вночі.	Г безособове
	Д називне

11. Приєднайте до частини «*У змаганнях ти неодмінно переможеш...*» запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень

1.... тренуєшся дні і ночі.	А просте з однорідними членами речення
2.... якщо до мети йтимеш упевнено.	Б просте з відокремленим членом речення
3.... але докладатимеш усіх зусиль.	В складнопідрядне
4.... стараються твої суперники.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Олена Теліга (1)вважала, що для (2)українки має бути характерним поєднання «найкращої жіночності з найвищою мужністю», і переймалася тим, що в українській (3)літературі не створено ідеального образу (4)жінки.

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Легенда розповідає, що в тринадцятому столітті, коли Белз зруйнували татаро-монголи, Матір Божа зійшла на землю і залишила *слід* на камені та свою ікону на згарищі князівської церкви. 2. *Звістка* про це чудо швидко розійшлася навкруги, і *мешканці* навколишніх *сіл*, які врятувалися від жорстоких азіатських завойовників, приходили до Белза під захист чудо творної *ікони*. 3. До неї несли свої жалі *знедолені* та бідні, до неї приходили, щоб подякувати за успіх, за порадою, *вона* стала натхненницею нелегкого тогочасного життя. 4. Які б думки не висловлювалися щодо цієї священної реліквії нашого народу, очевидним є те, що вона п'ятсот років перебувала в Белзі. 5. Уже хоча б тому вона є частиною нашої духовності. (З «Українського історичного календаря»)

13. Додатком у реченні є слово

А звістка Б сіл В вона Г знедолені

14. У п'ятому реченні присудок є

А простий дієслівний Б складений дієслівний В складений іменний Г присудка нема

15. У знахідному відмінку вжито слово

А столітті Б мешканці В ікони Г слід

16. Простим є речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А татаро-монголи Б навкруги В чудо творної Г натхненницею

Картка № 18

Ключем до всякої науки є знак питання
Оноре де Бальзак

- Літеру Е треба писати на місці пропуску в слові
А верт...літ Б чорн...бривці В вол...любний Г труд...день
- Виділене слово вжито в прямому значенні у реченні
А Аромат хліба *літає* у повітрі. Б Шелестом трави *зітхає* степова стежка.
В Ви знаєте, як *сплять* старі гаї? Г Адміністратор коротко *відповідав* на запитання гостя.
- Правильно дібрано український відповідник до слова *електорат* у рядку
А виборці Б голодувальники В глядачі Г приїжджі
- Правильно утворено всі імена по батькові у рядку
А Артурович, Володимирівна, Анатолійович, Іванієвна
Б Самсонівна, Денисівна, Охрімович, Потапович
В Єгорієвна, Спиридонієвич, Дем'янович, Данилівна
Г Іллінічна, Бориславович, Назарович, Петрівна
- Формами дієслова є всі слова рядка
А єдиний, об'єднаний, єднати, приєднати
Б говоритиме, прийнятий, роззброювати, відзначено
В крикливий, закричати, кричу, кричали
Г озеленити, озеленення, позеленіти, зеленіє
- Односкладним безособовим є речення
А Посієш вітер – пожнеш бурю.
Б У лісі пахне грибами.
В Уже й осінній вітер повіває.
Г Йшли недовго, не запізнились.
Д З малої хмари великий дощ.

7. Доберіть до фразеологізмів антоніми

1. жовтодзьобий горобець	А бистрий на розум
2. туман вісімнадцятий	Б до сьомих віників
3. з одного тіста книш	В битий жук
4. без року три дні	Г з чужого села парафії
	Д як Сірку муху з'їсти

- Визначте, якою частиною мови є виділені слова?
Звичаї народу – це ті прикмети, (1)по яких розпізнається народ не (2)тільки в сучасному, а (3)й у (4)його історичному минулому. (О. Воропай)
А прийменник Б іменник В частка Г сполучник Д займенник

9. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова

1. підмет	А Є в житті і злеті, і <i>падіння</i> .
2. присудок	Б Проміння <i>сонця</i> золотого на ниви падали щодня.
3. означення	В Минуле нас уже не хвилює, воно лише <i>повчає</i> .
4. обставина	Г Іде осінь <i>колихати</i> перед сном зимовим натомлену землю.
	Д Молодість здатна творити <i>несподіване</i> й неймовірне.

10. Установіть відповідність між розділовим знаком та прикладом речення

1. тире перед узагальнювальним словом	А Смак кави пом'якшують цукром, а іноді – молоком або вершками.
2. тире між підметом і присудком	Б Заскрипіли весла – і чайки легко посунули по Дніпру.
3. тире в складносурядному реченні	В У степу, на ставку, біля озера – усюди тиша.
4. тире в безсполучниковому реченні	Г Печаль і сум – мої найкращі вороги.
	Д Закружляло бабине літо – пахне осінню.

11. Установіть відповідність між видом односкладного речення та прикладом речення

1. безособове	А Не жди дяки від приблудної собаки.
2. означено-особове	Б Не в кожній Насті однакове щастя.
3. неозначено-особове	В Так хочеться всю землю обійняти.
4. двоскладне	Г Уже кличуть вечеряти.
	Д Червону руту не шукай вечорами...

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

(1)*Література* (2)*виникла й розвивається* з (3)*суспільних потреб* – з *правди народного* (4)*життя*. (Б. Харчук)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Творчість Тараса Шевченка це суцільні *пригоди* душі й духу. 2. Вона відбиває специфічність *мислення* українського народу, його життєвий *чин*, ритми його та психологію, одне слово, виявляє незмінні *координати* національної сутності. 3. Особиста *доля* поета і доля історична перихрестилися в слові, тому кожен *вір* Шевченка – це не просто добрий *вчинок*, а високий акт зречення самого себе, своїх амбіцій на користь честолюбного завдання вищого порядку, виявлення сутності історії, аби витримати *натиск* вічності. 4. Розмова про поезію Кобзаря – це розмова про етику. 5. Правда у слові, у помислах, у вчинках... (П. Мовчан)

13. Присудком у реченні є слово

А пригоди Б мислення В чин Г координати

14. Тире між підметом і присудком треба ставити в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. У знахідному відмінку вжито слово

А доля Б вір В вчинок Г натиск

16. Вставним сполученням слів ускладнено речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А специфічність Б незмінні В перихрестилися Г честолюбного Д зречення

Картка № 19

Якби ви вчилися так, як треба, то й мудрість би була своя
Т. Шевченко

1. Літеру Е треба писати на місці усіх пропусків

А с..ред..на Б д..дакт..ка В с..р..да Г р..ц..див

2. Правильно позначено наголос у слові

А бурштИновий Б вантАжівка В вИразний Г дОгмат

3. Укажіть рядок, у якому всі складні слова записано правильно

А перекоти поле, фотоплівка, Убийвовк, горицвіт

Б народно-визвольний, пліч-о-пліч, південно-західний

В хліб-сіль, жовто-гарячий, батько-мати

Г лимонно-кислий, аеромобіль, кіно-студія

4. Укажіть правильне значення фразеологізму *перейти Рубікон*

А не прийняти рішення Б перейти гірський хребет

В форсувати бурхливу річку Г прийняти непохитне рішення

5. Синонімами до слова *спека* є всі слова, ОКРІМ

А жар Б спекота В парня Г вариво Д вар

6. Установіть відповідність між фразеологізмами та їхніми значеннями

1. пересмикувати карти	А пророкування
2. книги Сивілли	Б витончений дотеп
3. старий світ	В кінцева, крайня межа
4. аттична сіль	Г намагатися обдурити кого-небудь
	Д Європа, Азія, Африка на відміну від Америки

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

А (1)**хто** бачив дочку покійного сотника Таволги, той (2)**би** сказав, що вона (3)**краця** й над ясну зорю в погоду, краця й (4)**над** повний місяць серед ночі, краця й над саме сонце, що звеселяє й рибу в морі, і звіра в діброві, і мак у городі. (П. Куліш)

А частка Б прикметник В займенник Г сполучник Д прийменник

8. З'ясуйте, яким членом речення є виділене слово

1. підмет	А Перед виходом з дому Орест затримався <i>перевірити</i> квитки на потяг.
2. додаток	Б Як кажуть у народі, життя прожити – не поле <i>перейти</i> .
3. означення	В Як виховує людину сама можливість <i>зробити</i> добро!
4. обставина	Г Батьки повинні навчити дитину <i>долати</i> життєві перешкоди.
	Д <i>Відчувати</i> радість за успіхи ближнього – ознака альтруїзму.

9. Складне речення з підрядним означальним утвориться , якщо до частини *«Люблю теплу весняну пору...»* додати фрагмент рядка

- А ... ласкаву, сонячну, повну радісних пташиних переливів
- Б ... час пробудження природи від тривалого зимового сну
- В ... у цей час народжуються нові потаємні мрії та сподівання.
- Г. ... кидаю всі невідкладні справи та йду в поля далекі.
- Д. ... коли з-під снігу виглядають перші блакитні проліски.

10. Установіть відповідність між типом односкладного речення та його прикладом

1. Не кажи «гоп», поки не перескочиш.	А означено-особове
2. Дивно і страшно.	Б неозначено-особове
3. Надіємося на краще.	В узагальнено-особове
4. Дитині допомагали усім селом.	Г безособове
5. Осінь у всій красі.	

11. Не порушено норму сучасної української літературної мови в рядку

- А Перші результати не забарилися. Б Юнакові стало не по собі.
- В Брат знає толк у модельному бізнесі. Г У відрядження ми поїхали вместе.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

(1)Екскурсоводу не треба буде навіть заходити по нас, хай краще вона, (2)закінчивши свої домашні справи, зустрине всіх коло фонтана, де (3)ми вчора (4)кидали монетки на щастя.

- А підмет Б присудок В додаток Г обставина Д означення

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Ассирійський цар Ашшурбаніпал усе життя пликав любов до книг. 2. Хоча задля справедливості мусимо зазначити, що книгами їх називаємо досить умовно. 3. Це були глиняні таблички, на яких писали очеретиною, а потім їх випікали в печах. 4. Глина, отримавши міць, довго зберігалась, але перенесення таких книг не приносило особливої радості носіям. 5. На кожній *табличці* обов'язково вказували не тільки номер та назву книги, але й зазначали її належність до царської бібліотеки: «Палац Ашшурбаніпала, царя воїнів, царя народів, царя країни Ассур...». 6. На жаль величезна кількість книг, зібрана ним, не знайдена по сьогодні. (З журналу)

13. У знахідному відмінку в реченні вжито слово

- А цар Б любов В глина Г табличці

14. Відокремленою обставиною ускладнено речення

- А перше Б друге В четверте Г третє Д п'яте

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А першому Б другому В четвертому Г третьому Д шостому

16. Простим є речення

- А перше Б друге В третє Г четверте Д шосте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

- А пликав Б умовно В перенесення Г величезна Д сьогодні

10. Установіть відповідність між типом односкладного речення та його прикладом

1. На південь далеко виряджали сина.	А означено-особове
2. Стрімчак, безодня, прірва.	Б неозначено-особове
3. У мені любові наче більше стало.	В узагальнено-особове
4. Знання без помилок ніде не купиш.	Г безособове
	Д називне

11. Визначте способи вираження підмета в реченнях

1. Почуте від учителя «відмінно» мене мотивувало весь рік.	А числівником
2. Третій швидко повернувся.	Б вигуком
3. «Ура!» лунало коридорами школи в останній день навчання.	В прислівником
4. Малювати – велика мрія мого брата.	Г іменником
	Д інфінітивом

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Історична пісня, як і дума, збагачувалася кращими (1)надбаннями близьких їй жанрів народнопоетичної творчості, хоч (2)завжди була цілком самостійним, самобутнім (3)жанром, мала свої (4)художньо-стильові засоби відображення дійсності на різних історичних етапах. (Б. Кирдан)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Батьківщина – цікаве *слово*. 2. У його формі впізнаємо ми батька, але означає воно *матір: вітчизна/мати*, рідна сторона, рідна земля, *батьківщина/ненька*. 3. Батьківщина – це *початок* усього суцього на Землі, тому й *не/видається* дивним ототожнення її з жінкою. 4. Адже жінка – та, що народжує, дає життя, залишаючи у плоді своєму часточку самої себе, прив'язуючи пуповиною нового землянина до себе і до землі, на якій топче ряст і яку поливає слізьми та потом. 5. Такою створена людина, і це – *аксіома*. 6. Жінка *берегиня* роду, яка своїми тендітними і ніжними руками прикриває святе родинне вогнище від злих *вітро/віїв* недолі. (В. Васильченко)

13. Присудком у реченні є всі слова, ОКРІМ

А слово Б матір В початок Г аксіома Д берегиня

14. Тире пропущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому Д шостому

15. У п'ятому реченні слово «аксіому» має синонім

А істина Б віра В печаль Г свобода Д каяття

16. Однорідними додатками ускладнене речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Разом треба писати слово

А вітчизна/мати Б батьківщина/ненька В вітро/віїв Г не/видається

Картка № 21

Вік живи – вік учись!

К. Прутков

1. Апостроф не треба писати на місці пропуску в усіх словах у рядку
А зап..ястя, медв..яний, п..пітр Б цв..ях, черв..як, дит..ясла
В п..юре, тьм..яний, р..яжанка Г зів..ялити, мавп..ячий, надбрів..я

2. Перший позначено наголос у слові
А бЕшкет Б вИзвольний В дОчка Г крИцевий

3. Неправильно утворено словосполучення
А часто брати участь Б поставити питання
В вжити належних заходів Г винести на повістку дня

4. Спрошення в групах приголосних не відбувається у словах рядка
А захис..ний, с..ніти, влас..ний, форпос..ний
Б балас..ний, тос..но, рис..нути, випус..ний
В свис..нути, хвас..ливий, пристрас..ний, кіс..лявий
Г мас..ний, зап'яс..ний, пропус..ний, капос..ний

5. Неправильно побудовано словосполучення
А десять хвилин сьомої Б зустрінемося о чотирнадцятій
В зараз восьма п'ятнадцять Г будемо після одинадцятої Д за двадцять хвилин третя

6. Складнопідрядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження «Зранку сонце піднялося над горами...» обрати
А але заховалося за хмарами.
Б і освітило весь гірський край.
В та все одно було ще холодно.
Г дощу не очікували.
Д аби зігріти землю, вкриту рясним урожаєм.

7. Доберіть до фразеологізмів їхні значення

1. курча пухнасте	А жертва війни
2. гарматне м'ясо	Б випробовувати чиесь терпіння
3. наповнювати бочку данаїд	В ніжний
4. обминати гострі кути	Г обходити будинок
	Д як Сірку муху з'їсти

8. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

Розвиток (1)освіти у Київській Русі ґрунтується (2)на власних національних традиціях (3)та використанні (4)античного й болгаро-візантійського досвіду шкільного навчання.
(Т. Лепеха)

А прийменник Б іменник В прикметник Г сполучник Д прислівник

9. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова

1. підмет	А Улітку навіть злі люди стають добрішими.
2. присудок	Б Може, то птахи приносять на своїх крилах <i>весну</i> ?
3. означення	В <i>Минуле</i> мене уже не тривожить.
4. обставина	Г Подих <i>літа</i> влітку лагідний та добрий.
	Д У мріях людина <i>літає</i> , як вільний птах.

10. Установіть відповідність між розділовим знаком та прикладом речення

1. тире перед узагальнювальним словом	А Чернівці – серце Буковини.
2. тире між підметом і присудком	Б Дерева, кущі, останні квіти, трави посивіли навіть – усе вкрилося інеєм.
3. тире при відокремленій прикладці	В Іван Володимирович – лікар від Бога, продовжував лікування, але й словом зцілював поранених.
4. тире в безсполучниковому реченні	Г Настане пора осіння – будемо збирати урожай.
	Д Минув дощ – і постала веселка у небі у всій красі.

11. Установіть відповідність між видом односкладного речення та прикладом

1. називне	А Світає.
2. означено-особове	Б Безодня ночі.
3. неозначено-особове	В Марную у неволі дні і ночі.
4. безособове	Г Мабуть, не встигнуть на потяг «Чернівці – Київ».
	Д Дбаючи про квітучі рослини, треба поливати їх щодня, стежити за їх ростом та вологою.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

І досі (1)широко побутує повір'я, згідно з яким у родині буде (2)щастя, коли бусол (3)зів'є (4)гніздо на подвір'ї.. (О. Таланчук)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Лелеки за повір'ям мають риси й звички, притаманні людям. 2. Вони розуміють людську мову (адже колись і вони говорили). 3. Як і люди, шукають собі пару, турбуються про дітей і через ревності можуть вчинити самогубство. 4. Якось люди недобре пожартували й підмінили яйце лелеки качиним. 5. Разом із лелеченням у гнізді вилупилося й каченя, лелека високо злетів у небо і каменем упав у гніздо. 6. Мертвими на землю впали пташенята й **мати-лелека**, а садиба того господаря незабаром пішла з димом. (О. Таланчук)

13. Додатком у реченні є слово

А звички Б люди В каченя Г мати-лелека

14. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. Прислівником є слово

А риси Б вони В через Г високо

16. Вставленою конструкцією ускладнено речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Слово «садиба» має синонім

А сад Б посадка В поле Г обійстя Д стежка

Картка № 22

Немає сили могутнішої, ніж знання: людина, озброєна знаннями, - непереможна
М. Горький

1. Буква Я позначає два звуки у всіх словах рядка

- А янгол, бур'ян, ясновельможний Б м'ята, п'явка, дятел
В маяк, заява, налякати Г цибуля, порядок, склянка

2. Третій склад наголошений у слові

- А бюлетень Б багаторазовий В визвольний Г відгомін

3. Правильно утворено словосполучення

- А виключити світло Б виключення з правил
В порушити важливу думку Г далекобійна зброя

4. Усі слова написано правильно в рядку

- А вулечка, марево, вариво Б ливада, зариво, промись
В лимон, вогненний, зарево Г примирення, вибрати, зтерти

5. Підмет виражено іменником у реченні

- А Бджола мала, а й та працює.
Б Сміливі завжди мають щастя.
В Ходжу на аеробіку, щоб схуднути.
Г Швець завжди без чобіт.

6. Складнопідрядне речення з підрядною означальною утвориться, якщо серед варіантів продовження «**Ми всі чекали біля палати в лікарні...**» обрати

- А хоч до завершення операції ще було далеко.
Б де колись працювала моя бабуся.
В як тільки дізналися про пригоду.
Г коли було відомо про випадок.
Д щоб підтримати рідних нашого друга Марка.

7. Установіть відповідність між перифразами та їхніми значеннями

1. автомобільний дім	А хімічні добрива
2. адепт Феміди	Б автостоянка
3. артерія родючості	В Румунія
4. альпійська республіка	Г Австрія
	Д танцюрист

8. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

У центрі Києва, на Софійському майдані, (1)понад (2)дев'ять сторіч височить пам'ятка давньоруського мистецтва – (3)славетний Софійський (4)собор. (З журналу)

А прийменник Б іменник В прикметник Г числівник Д прислівник

9. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова

1. підмет	А Владислав Городецький – популярний київський архітектор початку минулого століття.
2. присудок	Б « Добре » переслідувало мене щодня.
3. означення	В Я вийшла увечері в сад прикопати щепу яблунки.
4. обставина	Г Бабуся варила нам компот із суниць .
	Д Мене уже нічим не підкорити так просто.

10. Установіть відповідність між видом підрядного речення та прикладом речення

1. означальне	А А тепер у серці щось тремтить і грає, як тремтить на сонці гілка золота.
2. з'ясувальне	Б Сонце пекло так, що й уночі степ пашів.
3. обставинне порівняльне	В Ось уже понад п'ятнадцять століть височіє на дніпровських схилах золотоверхий Київ, якому випала історична місія стати «матір'ю міст руських».
4. підрядне ступеня і способу дії	Г Він не міг забути, як на пишних ловах, влаштованих йому архієпископом, білий кінь, злякавшись звіра, поніс його прямо на вершників.
	Д На заході постають зелені Карпатські гори, на півдні золотиться море досягаючої пшениці.

11. Установіть відповідність між видом односкладного речення та прикладом речення

1. безособове	А Сьогодні ми вітали Героїв.
2. означено-особове	Б Хліб посіяли у ріллю вікову.
3. неозначено-особове	В Завіяло, заговорило снігом у полі, попід тином і в саду.
4. узагальнено-особове	Г Візьму собі напам'ять твою хустинку.
	Д Шилом моря не нагрієш.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Кінець (1)попереднього століття (2)в Києві нагадував нинішні (3)часи: з'явилися чималенькі приватні капітали, (4)почалася будівельна лихоманка. (К. Родик)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. За радянських **часів** про Владислава Гродецького ми знали хіба з міських легенд. 2. 1973 року, під час реставрації «Будинку з химерами», з даху зняли **символ** Нептуна, оскільки він нагадував тодішній владі «націоналістичний тризуб». 3. Нині ж маємо в столиці вулицю імені Гродецького, яка колись була забудована ним. 4. 2004 року нарешті перевидані його спогади про мисливські експедиції під назвою У джунглях Африки. 5. Того ж року в столичному **пасажі** відкрито пам'ятник архітекторові. 6. І ця симпатична **скульптура** вже встигла потрапити до переліку туристичних принад, відомих навіть авторам іноземних путівників. (К. Родик)

13. Односкладним безособовим є речення

А перше Б третє В п'яте Г шосте

14. Лапки не поставлено при написанні власної назви в реченні

А першому Б другому В четвертому Г п'ятому

15. У знахідному відмінку вжито слово

А часів Б символ В пасажі Г скульптура

16. Відокремленим означенням ускладнено речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д шосте

17. Часткою є слово

А про Б ми В хіба Г під Д яка

Картка № 23

Не той дурний, хто не знає, а хто знати не хоче

Г. Сковорода

1. Подвоєння літер відбувається в усіх словах рядка
 А інновація, священник, священний Б примадонна, годинник, інтелект
 В манна, аллея, ассимиляція Г тонна, Голландія, Еллада

2. Неправильно позначено наголос у слові
 А замІжня Б здАлека В катАлог Г квартАл

3. Самостійною частиною мови є слово
 А хоч Б бозна-де В проте Г адже

4. Перифраза **поліський шовк** означає
 А бавовна Б коноплі В льон Г кукурудза

5. Підмет виділено в реченні
 А Не даруйте коханим *сльози*. Б Треба написати *твір*.
 В Учися контролювати свої *емоції*. Г Біля ставу гучно плакала *гітара*.

6. Прикметник чистий узгоджується з усіма іменниками, ОКРІМ
 А тюль Б наплічник В нежить Г аркуш Д піджак

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

Зелений пагорб над Дніпром, (1)непомітне з автострад соснове(2) царство над Прохорівкою – селом, (3)що тулиться до Великої ріки, (4)зовсім недалеко до Тарасової гори. (В. Панченко)

- А прислівник Б прикметник В займенник Г сполучник Д іменник

8. Не потребує редагування словосполучення
 А додана вартість Б визиваюча поведінка В існуюче мито Г хвороба запущена

9. Приєднайте до частини «**Сонечко давно уже сховалося ...**» запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень

1. ... щоб дати своїм променям відпочити.	А просте з відокремленою обставиною
2. ... і починався рясний дощ.	Б просте з однорідними членами
3. ... прикриваючи тінню місто.	В складнопідрядне
4. ... настав вечір.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

10. Установіть відповідність між відокремленим членом речення і прикладом

1. додаток	А Ми наближались до залятого місця – відкритої галявини при вході до яру.
2. означення	Б Здавалось, сонечка сьогодні ми не побачимо, купатися в морі не будемо.
3. обставина	В Моя любов у ніжності дитини, у травах, зрошених росю навесні.
4. прикладка (різновид означення)	Г Окрім кави, ми зранку нічого не хотіли.
	Д Ми чекали на подруг, хвилюючись страшенно.

11. Правильно побудоване речення з непрямою мовою в рядку
А Захар Беркут скрикнув, що мій син радше дасть на кусні себе порубати, аніж узяти себе в неволю.
Б Мирослава сказала Захарові Беркуту, що я бачила твого сина.
В Микола сказав Парасці, що пан хоче віддати нас у москалі.
Г Мирослава сказала Максимові Беркуту, що твій син у монгольській неволі.
Д Мирослава благала батька, щоб він лишився тут, між своїми людьми.

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

(1)Інтернет повинен (2)полегшити процес обміну потрібною інформацією між найвіддаленішими користувачами, уможливити для кожного доступ до всіх можливих баз (3)даних, тобто до всіх різновидів знань, (4)накопичених людством. (З журналу)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Проблема Інтернету полягає саме в його досконалості як інформативної *сітки*. 2. Його **надефективність** робить **малоефективною** саму процедуру пошуку. 3. В Інтернеті можна знайти найрізноманітнішу *інформацію*, але «ту що потрібно» майже ніколи, через Інтернет можна отримати все, що завгодно, але шанс отримати корисне «тут і тепер» мізерно малий. 4. Але Це не лише проблема **недолугого** користувача, який банально не знає, як користуватися мережею. 5. Якраз навпаки, «наївний» користувач, якому **невідомі** *міриади* імен пошукових серверів і котрий припинить свій пошук, вдовольнившись наближеною до потрібної йому інформацією. 6. Знаходження справді потрібної інформації в мережі вважаємо за *випадковість*, ніж за правило. (З журналу)

13. Підметом у реченні є слово

А сітки Б інформацію В міриади Г випадковість

14. Тире пропущено в реченні

А першому Б другому В третьому Г п'ятому Д шостому

15. Означення, виражене інфінітивом, є в реченні

А першому Б другому В третьому Г п'ятому Д шостому

16. Односкладним означено-особовим є речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д шосте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А **надефективність** Б **малоефективною** В **недолугого** Г **невідомі**

Картка № 24

*Наполеглива праця все перемагає
Вергілій*

1. Усі слова записано за алфавітом у рядку

А лінгвістика, лікар, легенда, ліки

Б лист, лимонник, лісопарк, лупа

В лідер, літак, любов, лящ

Г ліворуч, лампа, лижник, лицемірство

2. Неправильно позначено наголос у слові

А камбала Б копчений В напій Г ніздря

3. Правильно побудоване словосполучення

А приносити шкоду Б дійти до згоди

В чистосердечне зізнання Г спало на думку

4. Укажіть значення до фразеологізму *ювеналів бич*

А покарання Б вихваляння В старовинна зброя Г нищівна критика

5. Синонімом до іншомовного слова *коректний* є

А неухильний Б ввічливий В правильний Г відзначений

6. Установіть відповідність між фразеологізмами та їхніми значеннями

1. товктися як Марко в пеклі	А ставати дорослішим
2. накрити мокрим рядном	Б виляяти
3. прийти у свинячий голос	В бути постійно зайнятим
4. згинатися в три погібелі	Г запобігати ласки у когось
	Д невчасно

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

Людину (1)можна вивчати як частину природи, і (2)це предмет (3)таких наук, як анатомія, фізіологія, психологія, антропологія, а також як члена певного суспільства (4)з його культурою і мовою. (А. Білецький)

А прийменник Б дієслово В займенник Г сполучник Д частка

8. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення «*Вітер разносить аромат чорнобривців...*» вибрати

А ... які ростуть у нас на клумбі.

Б ... навіюючи спогади про щасливе безтурботне дитинство.

В ... хоч квіти садила мати, якої вже з нами нема.

Г ... проте нотки осені уже в повітрі витають.

Д ... і айстр, і хризантем, і достиглих яблук.

9. Установіть відповідність між членом речення та виділеним словом у реченні

1. підмет	А Кохання – вічна <i>загадка</i> природи.
2. присудок	Б Мрію я <i>ділити</i> радість і горе з тобою до старості літ.
3. додаток	В Поїхав <i>дурний</i> до Києва розуму купити.
4. означення	Г А сонце ніжно сяє <i>навкруги</i> .
	Д У мене є одне бажання <i>бути</i> з тобою.

10. Установіть відповідність між видом односкладного речення і прикладом

1. називне	А Віки й епохи.
2. означено-особове	Б Довіряю, але перевіряю.
3. неозначено-особове	В Співпрацювали із великим задоволення в пресі.
4. безособове	Г Затишно в готелі після довгої дороги.
	Д Сім разів відміряй, один раз відріж.

11. Установіть відповідність між видом підрядного речення та фрагментом складного

1. наслідкове	А Я не раз думала, що ...
2. допустове	Б Рідну державу треба захищати так, як ...
3. означальне	В Це була темна хмара, що ...
4. з'ясувальне	Г Ранок стояв теплий та сонячний, так що ...
	Д Хоч у житті ти мною згордувала, та ...

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Найбільшим нещастям українського народу було те, що ціла його (1)історія – постійне (2)намагання (3)зробити з нас те, чим призначила (4)нас природа. (У. Самчук)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Що таке людська гідність? 2. За певних **обставин** нам було б це абсолютно байдуже. 3. Є людські громади, які живуть *споконвіку* своїм первісним **життям**. 4. І нам, європейцям, це явище свідчить лише про те, що ні на одну хвилину ми не бажали б опинитися в стані тих людських істот. 5. Почувати себе **людиною**, почувати себе свідомим у всіх своїх вчинках – ось основна заповідь *людини-європейця*. 6. Зламати цю заповідь значить зламати самих себе, це значить втратити основний **стрижень буття**, це значить *перекреслити* своє моральне *обличчя*. (У. Самчук)

13. У знахідному відмінку в реченні вжито слово

А обставин Б життям В людиною Г стрижень

14. Слово «заповідь» у п'ятому реченні є членом речення

А підметом Б присудком В додатком Г означенням Д обставиною

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому Б другому В четвертому Г третьому Д шостому

16. У шостому реченні підмет та присудок виражені

А іменниками Б займенниками В дієсловами Г числівниками Д прикметниками

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А споконвіку Б людини-європейця В буття Г перекреслити Д обличчя

Картка № 25

Двічі повторене подобається
Приказка

1. Укажіть рядок, у якому в усіх словах треба писати подвоєні літери

- А Гали...ина, мільйо...ий Б старови...ий, свяще...ий
В шале...ий, Німе...ина Г смире...ий, зеле...ий

2. Неправильно позначено наголос у слові

- А лАте Б нАчинка В пАвич Г піалА

3. Усі слова треба писати з префіксом З

- А ..тиснути, ..шити, ..нести Б ..питати, ..чистити, ..фотографувати
В ..кинути, ..мести, ..хилити Г ..везти, ..ловити, ..ганяти

4. Фразеологізм *пальмова віть* означає

- А знак примирення Б екзотична страва, що подається на десерт
В символ поразки Г нагорода за переваги в чому-небудь над усіма іншими

5. Через дефіс треба писати всі слова, ОКРІМ

- А будь/з/ким Б бозна/де В будь/кому Г тет/а/тет Д казна/якому

6. Упишіть на місці крапок дієприслівниковий зворот *переглянувши газету*. Укажіть речення, де буде граматична помилка

- А Брат ... пішов до спортзалу.
Б Незабаром ... розпочався дощ.
В ... напишу мамі повідомлення.
Г Люба, ... приділиш мені п'ятнадцять хвилин?

7. Визначте, якою частиною мови є виділені слова?

(1)*Давній Любеч* займав пагорби лівого берега Дніпра, (2)*витягнуті ланцюгом* (3)*з південного заходу на північний* (4)*схід*. (З «Українського історичного календаря»)

А прикметник Б прийменник В іменник Г сполучник Д дієприкметник (форма дієслова)

8. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їхніми видами

1. означено-особове	А Над степом туманно.
2. неозначено-особове	Б Корінь петрушки використовують із лікувальною метою.
3. узагальнено-особове	В І чужому наuczайтесь, і свого не цурайтесь.
4. безособове	Г Не зволікайте, ЗНО не за горами!
	Д Дзвінка тиша.

9. Приєднайте до частини «*Батьки повернулися додому із заробітків ...*» запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень

1. ... як зазеленіла перша травичка.	А просте з відокремленими членами
2. ... і заходилися ремонтувати будинок	Б просте з однорідними членами
3. ... і враз стало весело на подвір'ї.	В складнопідрядне
4. ... перетнувши моря і океани.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

10. Доберіть приклад до кожного випадку вживання розділового знака на місці крапок

1. кома	А А там, де співають солов'ї ... моє дитинство промайнуло.
2. двокрапка	Б У нашій сім'ї так заведено ... здавна батьки роблять на полі, а діти господарюють біля птиці, худоби.
3. тире	В Де у творі поєднались і глибина душі людської, і краса природи ... ось там чекає успіх художника.
4. крапка з комою	Г Меценат робив можливе й неможливе: вкладав кошти у видання перших українських газет і журналів ... фінансував діяльність наукового товариства.
	Д У Перешорах Чикаленко займався тільки сільським господарством.

11. Установіть відповідність між членом речення та виділеним словом

1. підмет	А Радість дарують діти.
2. присудок	Б Чернівці – найкраще для мене місто .
3. означення	В Вода камінь точить.
4. обставина	Г Добре серце вік не охолоне.
	Д Сьогодні на вулиці після дощу ввечері добре .

12. Визначте, яким членом речення є виділені слова

Коли (1)**викинути** з української історії найяскравіший трьохсотлітній (2)**літопис** козацького війська, то (3)**доля** України зникне з політично-етнічної карти народів (4)**світу**. (Я. Дзира)

А присудок Б додаток В обставина Г означення Д підмет

Прочитайте текст. Виконайте завдання (13-17) до нього.

1. Кожна національна література – це своєрідний **сплав** свого, місцевого, оригінального з присвоєним, чужим, перейнятим із **довговікових** міжнародних зносин. 2. Коли ми втішаємо себе пригодами казкових героїв, фантастичними **картинами** заклятих замків, життям **небувалих** звірів та народів, коли **незрозумілий** нам характер називаємо сфінксом, примху – химеро, дорогу лабіринтом. 3. У кожній літературній появі, а особливо при з'явленні нової літературної течії, помічається **своєрідно національне явище**. 4. Із краю в край пливають течії літературної моди, духовних шаблонів та формул. 5. Так, зрештою, творяться літературні **епохи**. (Є. Сверстюк)

13. Присудком у реченні є слово

А сплав Б картинами В явище Г епохи

14. Тире пропущено в реченні

А першому Б другому В третьому Г п'ятому

15. У четвертому реченні є однорідні

А підмети Б присудки В додатки Г обставини

16. Вставним словом ускладнене речення

А перше Б друге В третє Г четверте Д п'яте

17. Орфографічну помилку допущено в слові

А довговікових Б небувалих В незрозумілий Г своєрідно національне